

Study analysis of the Europass Mobility document in Mediterranean countries

2018

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Introduction

The Europass Mobility document was created in 2005 for individuals to be able to record the knowledge and skills acquired in another European country. Any person moving to a European country to learn or acquire a work experience, whatever their age or level of education, can apply for it.

Considering the importance of mobility in European countries and the increasing number of Europass Mobility documents issued, the Mediterranean countries (Cyprus, Greece, Italy, Portugal and Spain) decided to carry out a comparative analysis of the document in these countries.

The analysis focuses on the period 2009-2015, as these countries addressed an economic crisis during those years and they share some common characteristics, such as those concerning demographic variables, among other significant aspects. However, while the other four NECs have been active since earlier, the Greek one has only been able to provide data from 2012.

General table of contents

	English	1
	Greek	31
	Italian	59
	Portuguese	87
	Spanish	115

Comparative analysis of the MED NEC group

Cyprus, Greece, Italy, Portugal and Spain

- Cyprus
- Greece
- Italy
- Portugal
- Spain

Table of contents

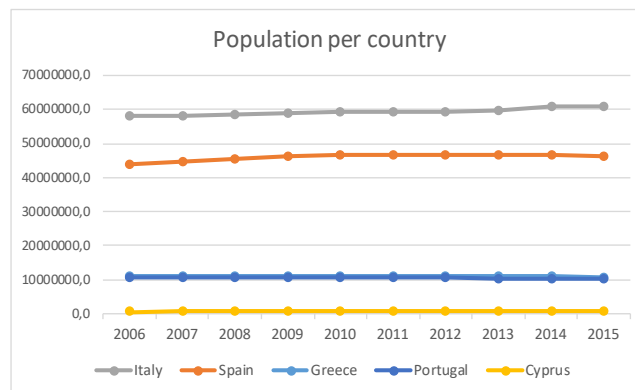
1. Population per country	7
2. Emigration and the labour market	9
3. Education and research	16
4. Europass users	21
a. Destination countries	23
b. Mobility duration	24
c. Mobility programmes	25
d. Age group	26
5. Impact of the Europass Mobility document on employability	28
6. Conclusions	29

1. Population per country

At the end of the mentioned period (2009-2015), the population in each country was as follows:

Country	2015
Cyprus	847 008
Greece	10 858 018
Italy	60 795 612
Portugal	10 374 822
Spain	46 449 565

[Source: Eurostat, 2016]

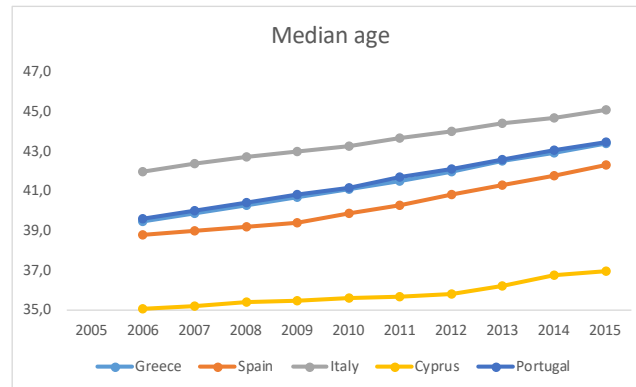

[Source: Eurostat, 2016]

When comparing the five countries, we have different population magnitudes⁽¹⁾.

¹ Eurostat: "The number of persons having their usual residence in a country on 1 January of the respective year. When usually resident population is not available, countries may report legal or registered residents", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00001>, [04112016]

A more detailed analysis gives us information on the population structure, namely its median age⁽²⁾, which shows a group of aging countries (particularly relevant in Italy). By 2015, the median age was 42.4 for the EU28, 43.4 for Greece, 42.3 for Spain, 45.1 for Italy, 37 for Cyprus and 43.5 for Portugal.

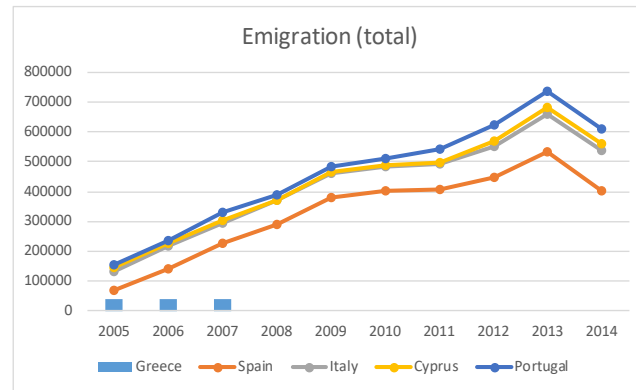

[Source: Eurostat, 2016]

² Eurostat: "The median age of a given population is the age separating the group into two halves of equal size (...)", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00061>, [04112016]. For more information on European panorama related to the median age, see [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%E2%80%9315_\(years\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%E2%80%9315_(years)_YB16.png), [04112016].

2. Emigration and the labour market

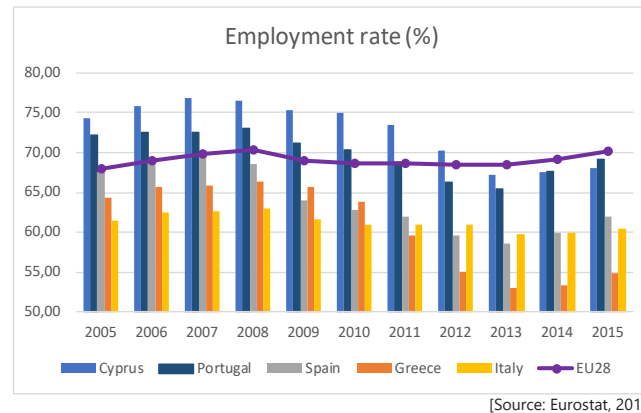
For the age parameters, the migration incidence, namely emigration, is certainly a factor to be considered³. These countries have had, and still have, significant migration issues, and emigration levels raised in all of them during the crisis period. The peak was reached in 2013 and started to descend by 2014. Within the last five years of the crisis (2010-2014), 2,191,752 citizens left Spain to work abroad; 529,511 left Italy; 76,674 Cyprus and 223,974 Portugal (no figures available for Greece from 2007 on).

[Source: Eurostat, 2016]

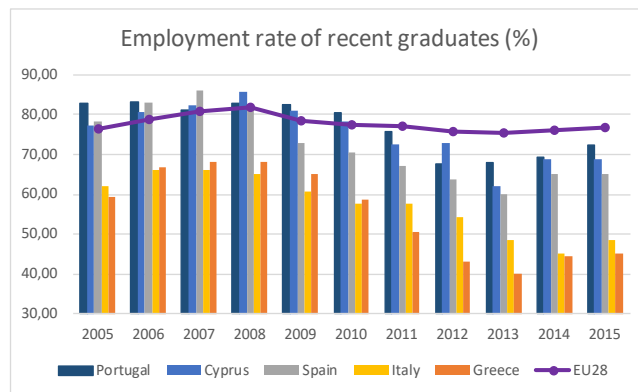
³ Eurostat: "Total number of long-term emigrants leaving from the reporting country during the reference year", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00177>, [04112016].

As for the labour market, we can see that the employment rate⁽⁴⁾ for the five countries shows the crisis incidence on the working population. Between 2005 and 2015, the five countries had their employment rate peak in 2008, and have been downgrading from 2009 on. Since 2013 (the year with lower figures), the employment rate tends to rise again in the five countries, as well as in the EU28.

⁴ Eurostat: "The employment rate is calculated by dividing the number of persons aged 20 to 64 in employment by the total population of the same age group. The indicator is based on the EU Labour Force Survey. The survey covers the entire population living in private households and excludes those in collective households such as boarding houses, halls of residence and hospitals. Employed population consists of those persons who during the reference week did any work for pay or profit for at least one hour, or were not working but had jobs from which they were temporarily absent.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec410>, [04112016]

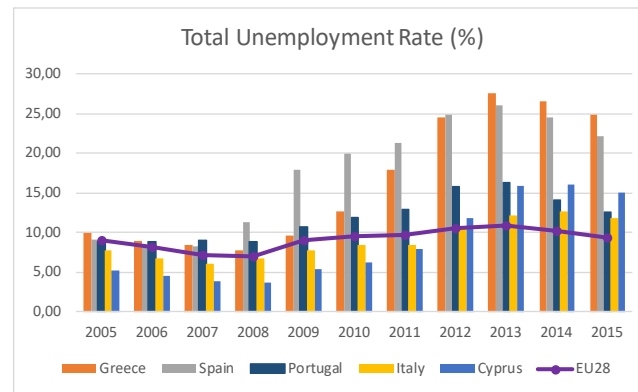
When it comes to employment rates of recent graduates⁽⁵⁾, we can also observe a peak in 2008 and an overall similar rate variation, with significantly lower employment rates in the case of Italy and Greece, while Portugal and Cyprus show the highest employment rates among the group, and the closest to the EU28 figures. By 2015, 76.9% of the EU28 recent graduates were employed; the percentages of recent graduates that were employed was 72.2% for Portugal, 68.8% for Cyprus, 65.2% for Spain 48.5% for Italy and 45.2% for Greece.

[Source: Eurostat, 2016]

⁵ Eurostat: "The indicator 'employment rates of recent graduates' presents the employment rates of persons aged 20 to 34 fulfilling the following conditions: first, being employed according to the ILO definition, second, having attained at least upper secondary education (ISCED 3) as the highest level of education, third, not having received any education or training in the four weeks preceding the survey and four, having successfully completed their highest educational attainment 1, 2 or 3 years before the survey. The indicator is calculated based on data from the EU Labour Force Survey.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00053>, [04112016]

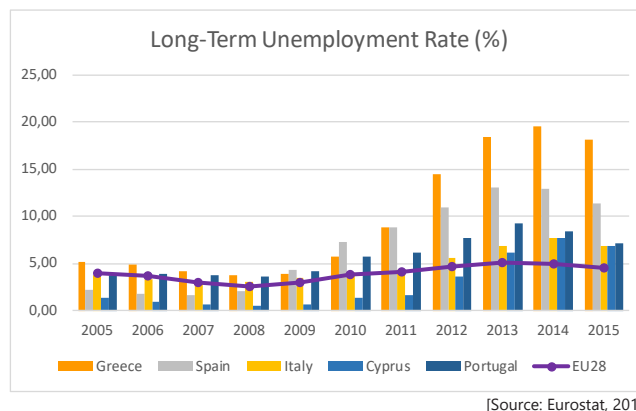
Total unemployment rates⁽⁶⁾ display a variation which show that Greece and Spain were among the most afflicted by unemployment, especially from 2009 on. By 2014, the figures start to improve for the whole group. For the group of five countries, in 2015, Greece shows a total unemployment rate of 24,9%, Spain of 22,1%, Cyprus of 15,0%, Portugal of 12,6% and Italy of 11,9%. The 2015 EU28 percentage is of 9,4%. Between 2005 and 2015, the EU28 total unemployment rate never goes beyond 10,5%.

[Source: Eurostat, 2016]

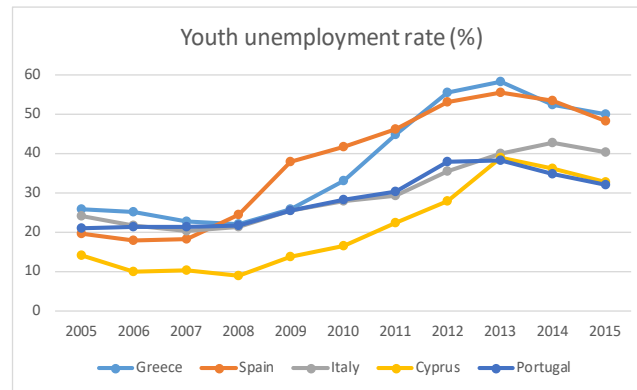
⁶ Eurostat: "Unemployment rates represent unemployed persons as a percentage of the labour force. The labour force is the total number of people employed and unemployed. Unemployed persons comprise persons aged 15 to 74 who were: a. without work during the reference week, b. currently available for work, i.e. were available for paid employment or self-employment before the end of the two weeks following the reference week, c. actively seeking work, i.e. had taken specific steps in the four weeks' period ending with the reference week to seek paid employment or self-employment or who found a job to start later, i.e. within a period of, at most, three months (...)", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec450>, [04112016]

A significant part of the total unemployment rate is comprised by long-term unemployed⁽⁷⁾, the countries with the highest rates of long-term unemployed people being in 2015, Greece (18.2%), Spain (11.4%) and Portugal (7.2%).

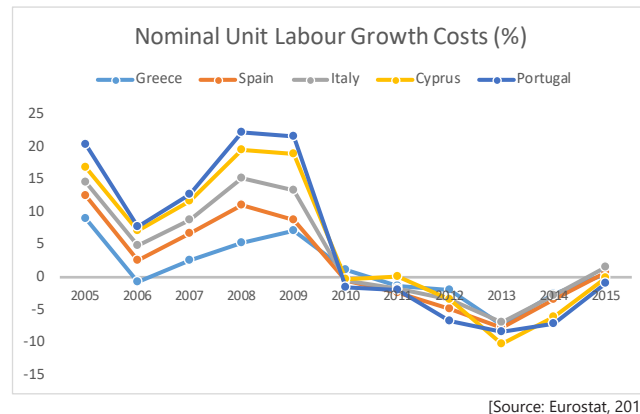
⁷ Eurostat: "The long-term unemployment rate expresses the number of long-term unemployed aged 15-74 as a percentage of the active population of the same age. Long-term unemployed (12 months and more) comprise persons aged at least 15, who are not living in collective households, who will be without work during the next two weeks, who would be available to start work within the next two weeks and who are seeking work (have actively sought employment at some time during the previous four weeks or are not seeking a job because they have already found a job to start later). The total active population (labour force) is the total number of the employed and unemployed population. The duration of unemployment is defined as the duration of a search for a job or as the period of time since the last job was held (if this period is shorter than the duration of the search for a job).", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem130>, [04112016]

Youth unemployment rate (% of active unemployed population between 15-24) shows a variation like the unemployment rate, as most of the countries analyzed show some improvement after 2013. Italy is an exception, as the rate only improves after 2014.

[Source: Eurostat, 2018]

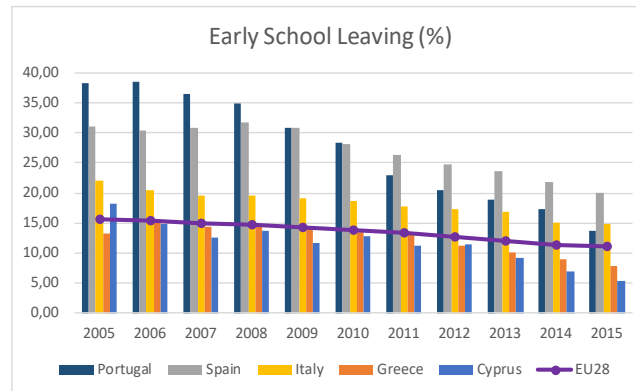
Employment, unemployment and long-term unemployment are probably all related to the downsizing in unit labour costs⁽⁸⁾, during the most intense crisis years – between 2010 and 2013.

⁸ Eurostat: "The unit labour cost (ULC) is defined as the ratio of labour costs to labour productivity. Nominal ULC (NULC) = (D1/EEM) / (B1GM/ETO) with D1 = Compensation of employees, all industries, current prices; EEM = Employees, all industries, in persons (domestic concept); B1GM = Gross domestic product at market prices in millions, chain-linked volumes reference year 2010; ETO = Total employment, all industries, in persons (domestic concept); The input data are obtained through official transmissions of national accounts' country data in the ESA 2010 transmission programme.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem170>, [04112016]

3. Education and research

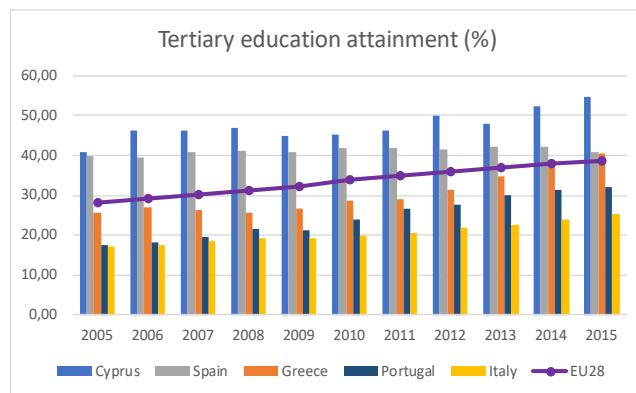
Education-related indicators present similarities among countries, namely those related to the Europe 2020 objectives: on early school leaving (ESL)⁹, all five countries present growingly signs of improvement, meaning the diminishment of the percentage of early school leavers. Countries under analysis display a more evident improvement tendency than the general EU28. By 2015, Spain exhibits 20.0% of ESL, Italy 14.7%, Portugal 13.7%, Greece 7.9% and Cyprus 5.3%, the EU28 Early School Leavers being 11.0%.

[Source: Eurostat, 2016]

⁹ Eurostat: "The indicator is defined as the percentage of the population aged 18-24 with at most lower secondary education and who were not in further education or training during the last four weeks preceding the survey. Lower secondary education refers to ISCED (International Standard Classification of Education) 2011 level 0-2 for data from 2014 onwards and to ISCED 1997 level 0-3C short for data up to 2013. The indicator is based on the EU Labour Force Survey.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc410>, [04112016]

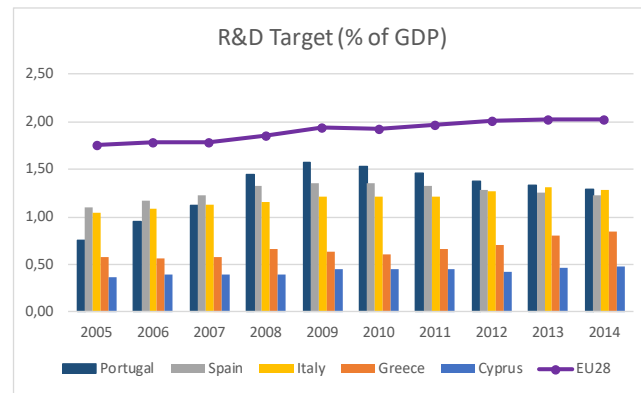
As for tertiary education⁽¹⁰⁾, all countries show improvement in their figures, aside the fact that Cyprus and Spain were already clearly above the EU28 average, and Greece achieved it by 2014. By 2015, the EU28 average population aged 30-34 with tertiary education attainment was of 38.7%; Cyprus' was 54.6%, Spain's of 40.9%, Greece of 40.4%, Portugal's of 31.9% and Italy's of 25.3%.

[Source: Eurostat, 2016]

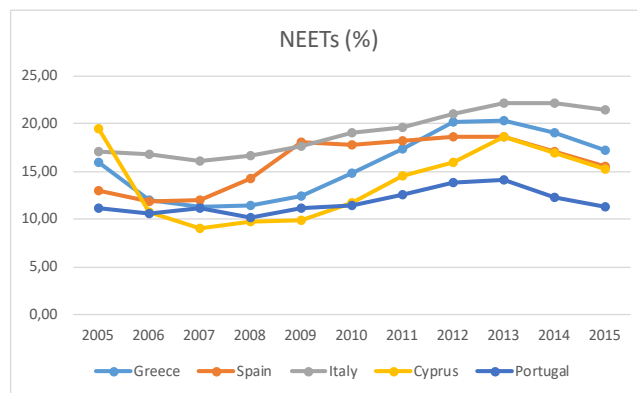
¹⁰ Eurostat: "The indicator is defined as the percentage of the population aged 30-34 who have successfully completed tertiary studies (e.g. university, higher technical institution, etc.). This educational attainment refers to ISCED (International Standard Classification of Education) 2011 level 5-8 for data from 2014 onwards and to ISCED 1997 level 5-6 for data up to 2013. The indicator is based on the EU Labour Force Survey.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc480>, [04112016]

Expenditure in Research & Development (R&D)⁽¹¹⁾, however, shows that countries remain somehow distant from the EU28 figures and the Europe 2020 strategy benchmark (expenditure of 3% of GDP on R&D). Portugal (which is the closest of the group both to the 3% and the EU28 percentage) came closer in 2009. But by 2014 percentages of GDP vary between 0.48% (Cyprus) and 1.29% (Italy and Portugal), while the EU28 percentage is 2.03%. Investment in R&D goes side by side with each country tertiary education attainment, which, as shown, has been growing steadily both in the EU28 and in each of the countries under analysis.

¹¹ Eurostat: "The indicator provided is GERD (Gross domestic expenditure on R&D) as a percentage of GDP. "Research and experimental development (R&D) comprise creative work undertaken on a systematic basis in order to increase the stock of knowledge, including knowledge of man, culture and society and the use of this stock of knowledge to devise new applications" (Frascati Manual, 2002 edition, § 63).", http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/t2020_20, [04112016]

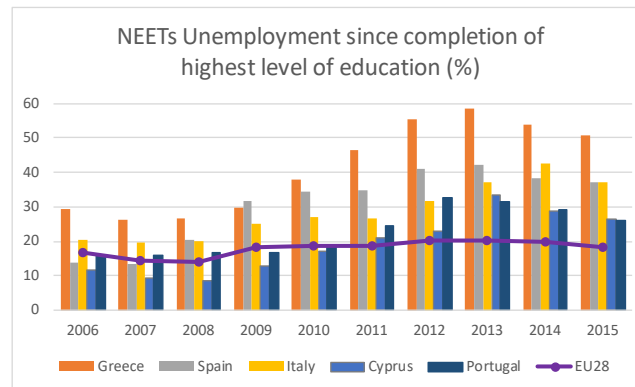
The effects of the aforementioned crisis are made evident through an indicator which shows a somehow irregular trend - that of the NEETs percentage¹². NEETs are youngsters who do not study or work. The figures show that, although having diminished in recent years (since 2013), numbers are still quite high.

[Source: Eurostat, 2016]

¹² Eurostat: "The indicator on young people neither in employment nor in education and training (NEET) provides information on young people aged 15 to 24 who meet the following two conditions: (a) they are not employed (i.e. unemployed or inactive according to the International Labour Organisation definition) and (b) they have not received any education or training in the four weeks preceding the survey. Data are expressed as a percentage of the total population in the same age group and sex, excluding the respondents who have not answered the question 'participation to education and training'. Data come from the European Union Labour Force Survey.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-DEs/tesem150>, [04112016]

Since 2009 the EU28 indicator on NEETs unemployment shows a regular trend of around 18-20%. The five countries analyzed have NEET unemployment rates above the EU28 average, especially since 2011.

[Source: Eurostat, 2016]

4. Europass users

For the present report, the five MED NEC countries retrieved information from their Europass final yearly reports and collected specific information from their Europass Mobility document users. Data give us a somehow similar portrait of users from the countries involved, concurrent with the Eurostat panorama previously presented. Data present some issues, however, as not all NEC were able to retrieve figures from the same categories or the same years. Although Portugal, Italy and Spain provided information from 2005, Cyprus was only able to provide information from 2009 and Greece from 2012. Besides, not all the variables were available for all the countries. Data collected from national databases and specific surveys conducted by NECs follow:

	Years (not for all variables)	Europass users	Survey answers
Italy	2005-2015	45085	338
Portugal	2005-2015	12535	932
Spain	2005-2015	80947	109
Cyprus	2009-2015	1486	129
Greece	2012-2015	2854	-

[Source: NEC, 2016]

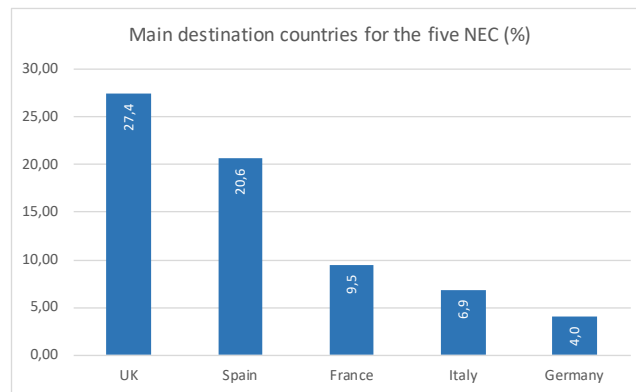
Italy (59.6%) and Portugal (56.6%) have the most female Europass users, whereas Cyprus, Greece and Spain show the opposite, with 57.5%, 53.6% and 53.3% male Europass users respectively.

Country	Female	Male
Cyprus	42,5	57,5
Greece	46,4	53,6
Italy	59,6	40,4
Portugal	56,6	43,4
Spain	46,7	53,3

[Source: NEC, 2016]

a. Destination countries

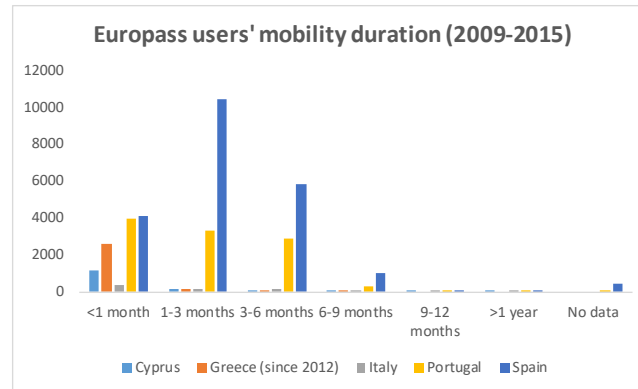
The first issue we notice is that the main destination countries for Europass Mobility document users from the MED NEC countries are the UK (27.4%), Spain (20.6%), France (9.5%), Italy (6.9%) and Germany (4.0%). However, Spain presents a high number of non-registered destination countries (10.387 users) which, if taken into consideration, would probably lead to a different result.

[Source: NEC, 2016]

b. Mobility duration

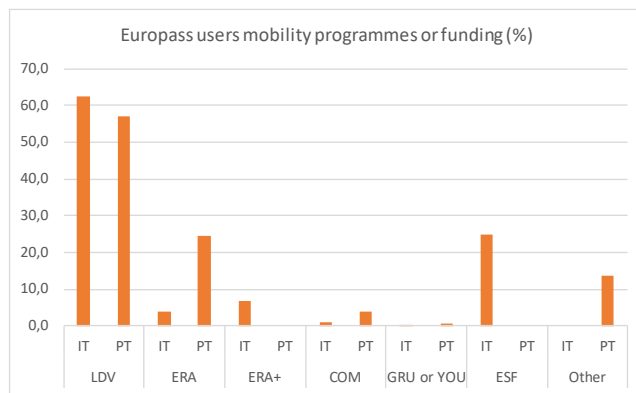
Mobilities for registered Europass Mobility document users are mostly accomplished in a three-month period or less, although Portugal and Spain present significant figures for periods between 3 and 6 months.

[Source: NEC, 2016]

c. Mobility programmes

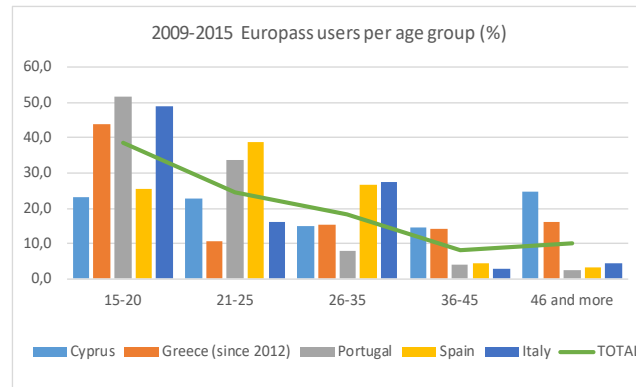
Only two countries, Italy and Portugal, were able to provide data about the relation between different mobility programmes and the length of those mobilities. Data collected show that Leonardo da Vinci and Erasmus (mostly during Lifelong Learning Programme or associated with it) were the most popular mobility programmes in these countries, as presented in the following chart:

[Source: NEC, 2016]

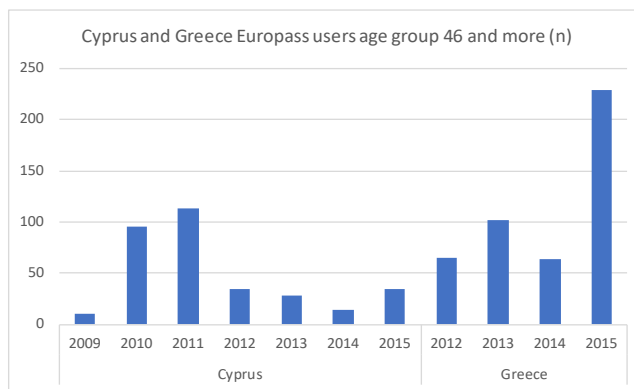
d. Age group

Probably related to the previous variable, most Europass Mobility document users in the MED NEC group are youngsters from the following age groups: 15-20 years old and 21-25 years old. However, more than 20% of users coming from Spain or Italy belong to the age group 26-35 years old.

[Source: NEC, 2016]

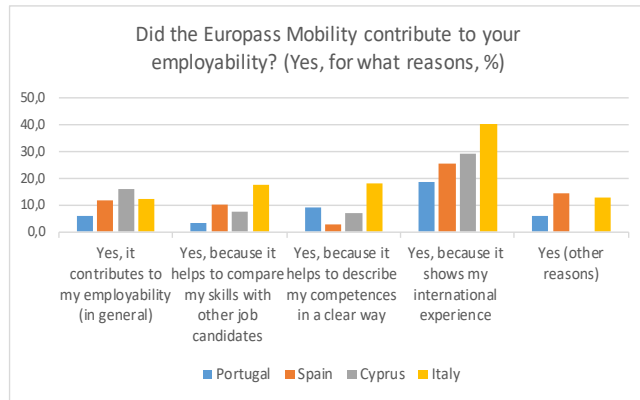
Cyprus and Greece have significant percentages of Europass Mobility document users above 46 years old: respectively 24.6% and 16.1% of their country totals. This fact might be related to crisis period in which the data retrieval happened. The figures for both countries follow, from which it may be concluded that most mobilities for this age group took place in 2011 (Cyprus) and 2013 and 2015 (Greece). On the whole, this might imply a significant number of users that are in the labour market, or even doing research mobilities.

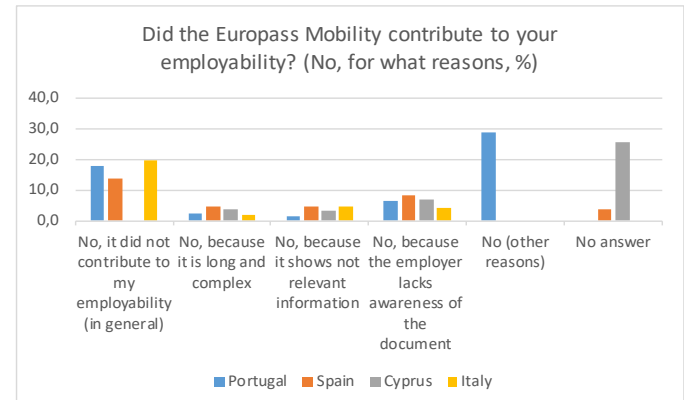
[Source: NEC, 2016]

5. Impact of the Europass Mobility document on employability

When asked about the importance of the Europass Mobility document and its impact on employability, 67% of the people who answered the questionnaire found it very positive. From this percentage, 28% said that this document was very important to find an international job and 23% thought it was important in the national labour market. On the contrary, a 33% of the people answered the document did not have a real impact on employability, due to the fact that the employers did not even know the document, which certainly points out the need for wider dissemination.

[Source: NEC, 2016]

[Source: NEC, 2016]

6. Conclusions

The Europass Mobility document seems to need a significant dissemination plan, involving not only the five MED NEC countries but possibly other EU countries as well. However, if we consider the MED NEC countries, we can conclude that:

- Some of the target public who clearly would benefit the most from using the document can be inferred from the Eurostat indicators, including those in the labour market;
- The plan should also include private and public employers, as this is a significant target according to those who consider that the Europass Mobility document does not contribute to their employability;
- Such dissemination plan should address simultaneously the E2020 objectives related to education, training and the labour market, thus improving the Europass contribution to those objectives.

ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΥΡΟΠΑΣ ΣΤΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

2018

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

www.europass.cedefop.europa.eu/el

www.europass.eoppep.gr
www.kepa.gov.cy/europass

Εισαγωγή

Το έγγραφο Europass Κινητικότητα δημιουργήθηκε το 2005 ώστε να βοηθήσει τα άτομα να καταγράψουν γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν σε κάποια άλλη Ευρωπαϊκή χώρα. Άτομα κάθε ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου μπορούν να μετακινηθούν σε μια άλλη χώρα της Ε.Ε. για λόγους μάθησης ή απόκτησης εργασιακής εμπειρίας.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των εγγράφων κινητικότητας Europass αλλά και το γεγονός ότι η χρήση τους αυξάνεται χρόνο με το χρόνο, οι μεσογειακές χώρες (Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία) συμφώνησαν να διεξάγουν μια συγκριτική ανάλυση σχετικά με τα έγγραφα κινητικότητας Europass που εκδίδονται σε αυτές τις χώρες.

Η ανάλυση εστιάζεται στα έτη 2009-2015, καθώς οι χώρες αυτές λόγω της οικονομικής κρίσης που αντιμετώπιζαν κατά τη διάρκεια αυτών των ετών μοιράζονται ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά, όπως είναι οι δημογραφικές μεταβλητές. Παρότι όλα τα ευρωπαϊκά μεσογειακά Δίκτυα για το Europass δραστηριοποιούνται ενεργά, στοιχεία από το 2012 μπόρεσε να προσκομίσει μόνο η Ελλάδα.

Συγκριτική ανάλυση των μεσογειακών χωρών του δικτύου Europass

Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία

- Κύπρος
- Ελλάδα
- Ιταλία
- Πορτογαλία
- Ισπανία

Πίνακας Περιεχομένων

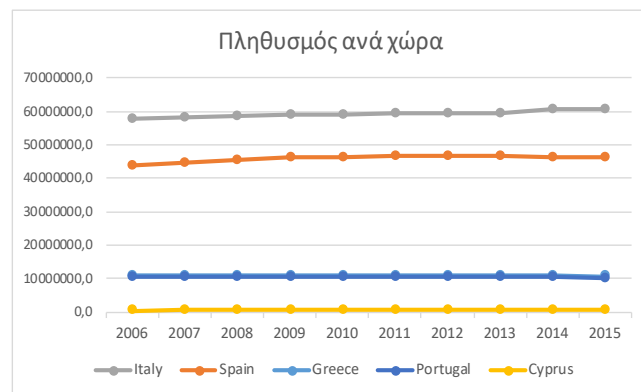
1. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ	35
2. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	37
3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ	44
4. ΧΡΗΣΤΕΣ ΤΟΥ Europass	49
a. ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ	51
b. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	52
c. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	53
d. ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	54
5. ΕΧΕΙ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟ EUROPASS ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑ?	56
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	57

1. Πληθυσμός ανά χώρα

Κατά το τέλος της αναφερόμενης περιόδου (2009-2015), ο πληθυσμός σε κάθε χώρα ήταν ως εξής:

Χώρα	2015
Κύπρος	847 008
Ελλάδα	10 858 018
Ιταλία	60 795 612
Πορτογαλία	10 374 822
Ισπανία	46 449 565

[Fonte: Eurostat, 2016]

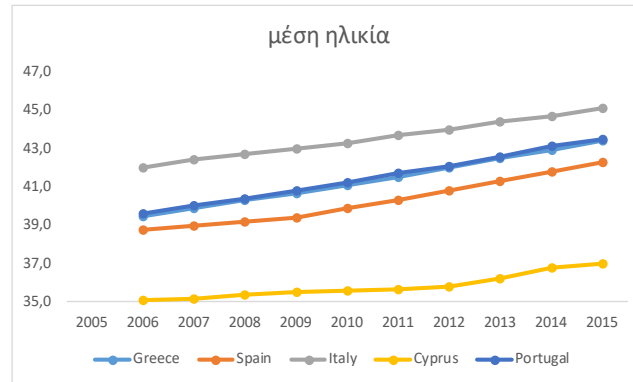

[Source: Eurostat, 2016] Πληθυσμός ανά χώρα: Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Κύπρος

Συγκρίνοντας τις πέντε χώρες, έχουμε διαφορετικά μεγέθη πληθυσμού⁽¹⁾.

¹ Eurostat: «Ο αριθμός ατόμων που έχουν την συνήθη κατοικία τους στη χώρα, κατά την 1η Ιανουαρίου εκάστου έτους. Όταν αυτά τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα, οι χώρες αναφέρουν τους εγγεγραμμένους κατοίκους και όσους διαμένουν νόμιμα». <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00001>, [04112016]

Μια πιο λεπτομερή ανάλυση μάς δίνει πληροφορίες για τη δομή του πληθυσμού, ιδίως για τη μέση ηλικία⁽²⁾, που δείχνει μια ομάδα γηραιών χωρών (ιδιαίτερα αναφορικά με την Ιταλία). Κατά το 2015, ο μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού ήταν τα 42.4 έτη για την Ευρώπη των 28 χωρών, 43.4 έτη για την Ελλάδα, 42.3 έτη για την Ισπανία, 45.1 έτη για την Ιταλία, 37 έτη για την Κύπρο και 43.5 έτη για την Πορτογαλία.

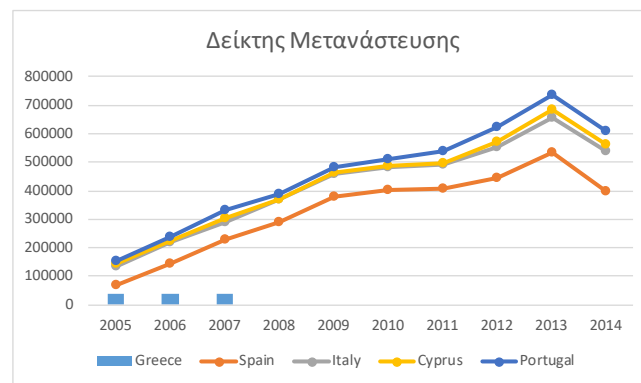

[Source: Eurostat, 2016] Μέσος όρος ηλικίας ανά χώρα: Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος και Πορτογαλία

² Eurostat: "Η μέση ηλικία ενός δεδομένου πληθυσμού είναι η ηλικία που χωρίζει την ομάδα σε δύο μισά ίσα μεγέθη (...)", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00061>, [04112016]. Για περισσότερες πληροφορίες στο Ευρωπαϊκό Πανόραμα για τη μέση ηλικία βλ. [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%E2%80%9315_\(years\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%E2%80%9315_(years)_YB16.png), [04112016].

2. Μετανάστευση και αγορά εργασίας

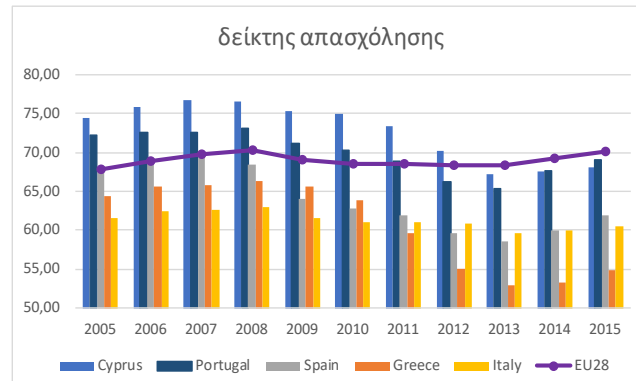
Για την παράμετρο της ηλικίας, χρειάζεται να ληφθεί υπόψη το φαινόμενο της μετανάστευσης⁽³⁾. Οι πέντε χώρες, είχαν και εξακολουθούν να έχουν σημαντικά μεταναστευτικά θέματα να αντιμετωπίσουν ενώ τα επίπεδα στη ροή της μετανάστευσης αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια των ετών της οικονομικής κρίσης. Μέσα στα χρόνια της πενταετούς οικονομικής κρίσης (2010-2014), 2.191,752 πολίτες έφυγαν από την Ισπανία για να εργαστούν στο εξωτερικό, 529.511 πολίτες έφυγαν από την Ιταλία, 76.674 πολίτες έφυγαν από την Κύπρο και 223.974 πολίτες έφυγαν από την Πορτογαλία (δυστυχώς δεν κατεγράφησαν ακριβή νούμερα για την Ελλάδα από το 2007 και μετά).

[Πηγή: Eurostat, 2016] Μετανάστευση ανά χώρα: Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος και Πορτογαλία

³ Eurostat: Συνολικός αριθμός για τους επί μακρόν διαμένοντες μετανάστες που εξήλθαν από τη χώρα που παρέχει τα στοιχεία κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00177>, [04112016].

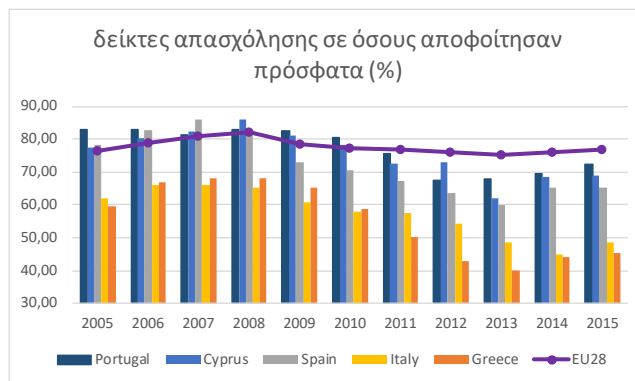
Σχετικά με την αγορά εργασίας, μπορούμε να δούμε ότι ο δείκτης απασχόλησης⁽⁴⁾ για τις πέντε χώρες απεικονίζει το φαινόμενο της κρίσης στο ενεργό εργατικό δυναμικό του πληθυσμού. Κατά τα έτη 2005 έως και 2015, οι πέντε χώρες εμφάνισαν μια αύξηση στον δείκτη απασχόλησης το 2008 ενώ ο δείκτης εμφανίζει πτωτική πορεία από το 2009 και μετά. Από το 2013 (έτος με τις χαμηλότερες τιμές) ο δείκτης απασχόλησης εμφανίζει ανοδική τάση τόσο για τις πέντε μεσογειακές χώρες όσο και για τις 28 χώρες της Ε.Ε.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Δείκτης απασχόλησης ανά χώρα: Κύπρος, Πορτογαλία, Ισπανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ε.Ε.28

⁴ Eurostat: "Το ποσοστό απασχόλησης υπολογίζεται διαιρώντας τον αριθμό των ατόμων ηλικίας 20 έως 64 ετών που βρίσκονται στην απασχόληση από τον συνολικό πληθυσμό της ίδιας ηλικιακής ομάδας. Ο δείκτης βασίζεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΕ. Η έρευνα καλύπτει ολόκληρο τον πληθυσμό που ζει σε ιδιωτικά νοικοκυριά και αποκλείει αυτά που ανήκουν σε συλλογικά νοικοκυριά, όπως οικότροφεία, δωμάτια διαμονής εντός μίας κατοικίας, φοιτητικές εστίες και νοσοκομεία. Ο πληθυσμός των απασχολουμένων αποτελείται από άτομα τα οποία κατά τη διάρκεια της εβδομάδας αναφοράς πραγματοποίησαν οποιαδήποτε εργασία για αμοιβή ή κέρδος για τουλάχιστον μία ώρα ή δεν εργάζονταν αλλά είχαν θέσεις εργασίας από τις οποίες απουσίαζαν προσωρινά. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec410>, [04112016]

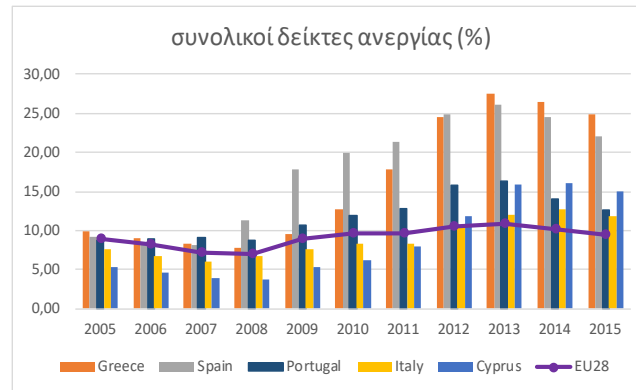
Σχετικά με τους δείκτες απασχόλησης σε όσους αποφοίτησαν πρόσφατα⁵, παρατηρούμε μια αύξηση το 2008 και μια συνολικά παρόμοια κύμανση του ποσοστού απασχόλησης, με σημαντικά χαμηλότερες τιμές για την Ελλάδα και την Ιταλία, ενώ η Πορτογαλία και η Κύπρος εμφανίζουν τις υψηλότερες τιμές στους δείκτες απασχόλησης και βρίσκονται πιο κοντά στο μέσο όρο των δεικτών της Ευρώπης. Κατά το 2015, το 76.9% από όσους αποφοίτησαν πρόσφατα ήταν εργαζόμενοι, αντίστοιχα τα ποσοστά για τους νέους που αποφοίτησαν πρόσφατα και βρίσκονται σε απασχόληση ήταν: 72.2% για την Πορτογαλία, 68.8% για την Κύπρο, 65.2% για την Ισπανία 48.5% για την Ιταλία και 45.2% για την Ελλάδα.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Ποσοστά απασχόλησης σε όσους αποφοίτησαν πρόσφατα ανά χώρα: Πορτογαλία, Κύπρος, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα, Ε.Ε.28

⁵ Eurostat: "Ο δείκτης« ποσοστά απασχόλησης όσων αποφοίτησαν πρόσφατα »παρουσιάζει τα ποσοστά απασχόλησης ατόμων ηλικίας 20 έως 34 ετών που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις: πρώτον, βρίσκονται σε απασχόληση σύμφωνα με τον ορισμό που έχει δώσει η Δ.Ο.Ε. (ILO), δεύτερον, έχουν αποκτήσει τουλάχιστον ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3) ως το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, τρίτον, δεν έλαβαν εκπαίδευση ή κατάρτιση κατά τις τέσσερις εβδομάδες που προηγήθηκαν της έρευνας και τέταρτον, είχαν ολοκληρώσει με επιτυχία το υψηλότερο εκπαιδευτικό τους επίπεδο 1, 2 ή 3 έτη πριν από την έρευνα. Ο δείκτης υπολογίζεται βάσει στοιχείων από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΕ. ",<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00053>, [04112016]

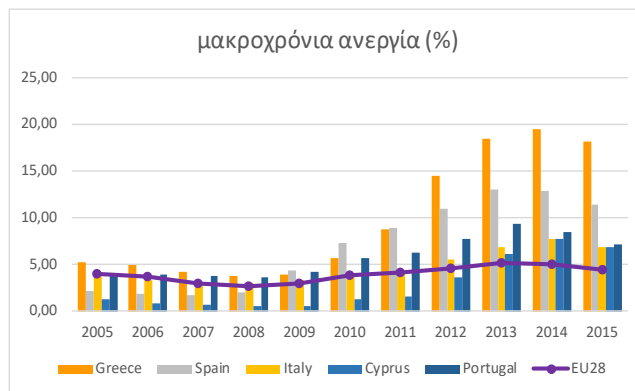
Οι συνολικοί δείκτες ανεργίας⁽⁶⁾ εμφανίζουν μια διαφορά που δείχνει ότι η Ελλάδα και η Ισπανία βρίσκονται ανάμεσα στις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο από την ανεργία, ιδιαίτερα από το 2009 και μετά. Το 2014, οι δείκτες εμφανίζουν μια μείωση σε όλες τις χώρες. Κατά το 2015, η Ελλάδα εμφανίζει συνολικό δείκτη ανεργίας 24.9%, η Ισπανία 22.1%, η Κύπρος 15.0%, η Πορτογαλία 12.6% και η Ιταλία 11.9%, ενώ ο μέσος συνολικός δείκτης για τις 28 χώρες της Ε.Ε. είναι 9.4%. Από το 2005 μέχρι το 2015, ο μέσος δείκτης ανεργίας των 28 χωρών δεν ξεπέρασε το 10.5%.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Συνολικός δείκτης ανεργίας ανά χώρα: Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ε.Ε.28

⁶ Eurostat: Τα ποσοστά ανεργίας αντιπροσωπεύουν άνεργους ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Το εργατικό δυναμικό είναι ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων και των ανέργων. Οι άνεργοι περιλαμβάνουν άτομα ηλικίας 15 έως 74 ετών που ήταν: α. χωρίς εργασία κατά την εβδομάδα αναφοράς, β. που είναι επί του παρόντος διαθέσιμοι για εργασία, δηλ. ήταν διαθέσιμοι για μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχόληση πριν από το τέλος των δύο εβδομάδων που ακολουθούν την εβδομάδα αναφοράς, γ. αναζητούν ενεργά εργασία, δηλ. είχαν λάβει συγκεκριμένα μέτρα κατά την περίοδο των τεσσάρων εβδομάδων που έληξε με την εβδομάδα αναφοράς για να αναζητήσουν μισθωτή ή μη μισθωτή απασχόληση ή που βρήκαν μια θέση εργασίας αργότερα, δηλ. εντός περιόδου τριών μηνών κατ'ανώτατο όριο (...)", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec450>, [04112016]

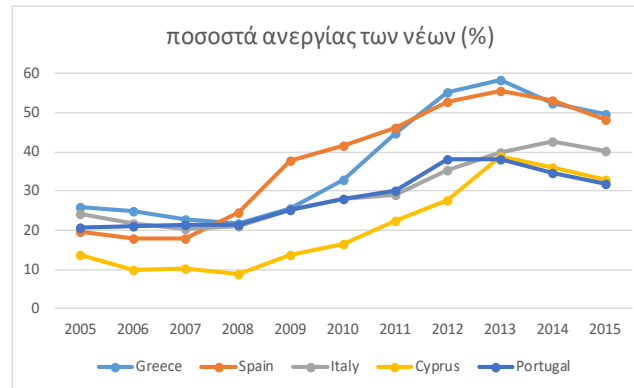
Μια σημαντική θέση στα ποσοστά της συνολικής ανεργίας καταλαμβάνει η μακροχρόνια ανεργία⁽⁷⁾ όπου η Ελλάδα (18.2%), η Ισπανία (11.4%) και η Πορτογαλία(7.2%) κατέχουν τα υψηλότερα συγκριτικά ποσοστά.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Μακροχρόνια ανεργία ανά χώρα Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Πορτογαλία, Ε.Ε.28.

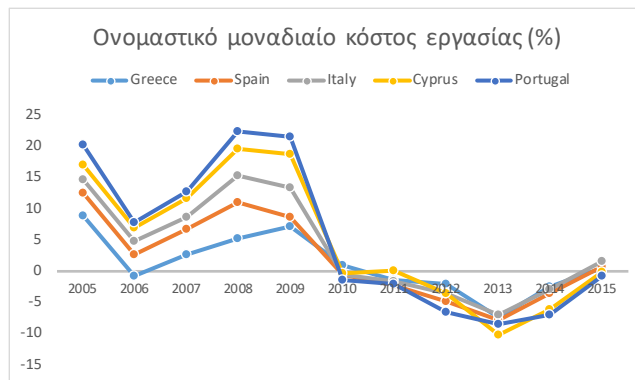
⁷ Eurostat: «Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας εκφράζει τον αριθμό των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 15-74 ως ποσοστό του ενεργού πληθυσμού της ίδιας ηλικίας. Οι μακροχρόνια άνεργοι (12 μηνών και άνω) αποτελούνται από άτομα ηλικίας τουλάχιστον 15 ετών, τα οποία δεν ζουν σε συλλογικά νοικοκυριά και θα είναι χωρίς εργασία κατά τις επόμενες δύο εβδομάδες, θα είναι διαθέσιμοι για να αρχίσουν να εργάζονται μέσα στις επόμενες δύο εβδομάδες και αναζητούν εργασία (έχουν αναζητήσει ενεργά εργασία κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων ή δεν αναζητούν εργασία επειδή έχουν ήδη βρει δουλειά για να ξεκινήσουν αργότερα). Ο συνολικός ενεργός πληθυσμός (εργατικό δυναμικό) είναι ο συνολικός αριθμός του απασχολούμενου και του ανέργου πληθυσμού. Η διάρκεια της ανεργίας ορίζεται ως η διάρκεια της αναζήτησης εργασίας ή ως η χρονική περίοδος από την τελευταία δουλειά (εάν η περίοδος αυτή είναι μικρότερη από τη περίοδο αναζήτησης εργασίας)», <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem130>, [04112016]

Ως προς τα ποσοστά ανεργίας των νέων (ποσοστά του ενεργού εργατικού δυναμικού νέων ηλικίας 15-24) παρατηρούμε μια μεταβολή, καθώς οι αναλύσεις των χωρών εμφανίζουν μια βελτίωση μετά το 2013, με εξαίρεση τους δείκτες της Ιταλίας που βελτιώνονται μετά το 2014.

[Πηγή: Eurostat, 2018] Ποσοστά νεανικής ανεργίας ανά χώρα Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Πορτογαλία.

Τα ποσοστά στην απασχόληση, την ανεργία και τη μακροχρόνια ανεργία φαίνεται να σχετίζονται με την πτώση του κόστους εργασίας⁽⁸⁾, όπως παρατηρήθηκε στα έτη μεταξύ 2010-2013.

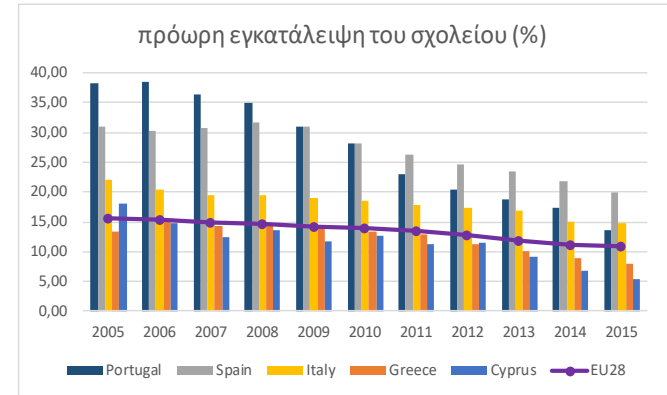

[Πηγή: Eurostat, 2016] Μεταβολή ονομαστικού μοναδιαίου κόστους εργασίας ανά χώρα : Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Πορτογαλία

⁸ Eurostat: "Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (ULC) ορίζεται ως ο λόγος του κόστους εργασίας για την παραγωγικότητα της εργασίας. Ονομαστική τιμή ULC (NULC) = (D1 / EEM) / (B1GM / ETO) με D1 = Αποζημίωση εργαζομένων, όλων των βιομηχανιών, τρέχουσες τιμές. EEM = Εργαζόμενοι, όλες οι βιομηχανίες, σε άτομα (εγχώρια έννοια). B1GM = Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς σε εκατομμύρια, για το έτος αναφοράς 2010 · ETO = Συνολική απασχόληση, όλες οι βιομηχανίες, σε άτομα (εγχώρια έννοια). Η παροχή στοιχείων γίνεται μέσω επίσημων διαβιβάσεων εθνικών λογιστικών στοιχείων κάθε χώρας στο πρόγραμμα διαβίβασης στοιχείων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών -ESA 2010 . "http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem170, [04112016]

3. Εκπαίδευση και Έρευνα

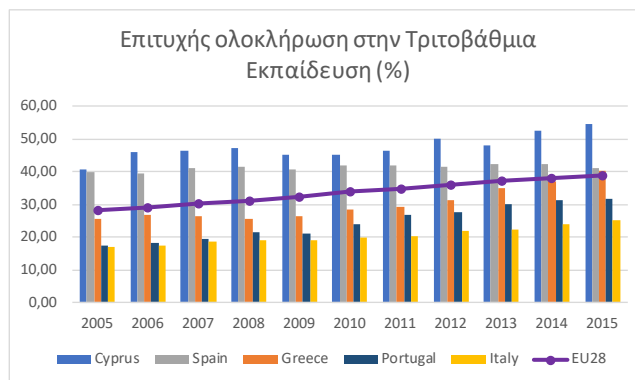
Οι δείκτες που σχετίζονται με την εκπαίδευση, και ιδιαίτερα αυτοί που αναφέρονται στους στόχους για την Ευρώπη 2020, παρουσιάζουν ομοιότητες ανάμεσα στις χώρες : και οι πέντε χώρες παρουσιάζουν σταδιακά εικόνα βελτίωσης ως προς τους δείκτες για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (ESL)⁽⁹⁾, γεγονός που σημαίνει ότι εμφανίζεται μία μείωση στα ποσοστά των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο. Όπως παρατηρείται στην ανάλυση, οι πέντε χώρες εμφανίζουν μια βελτιωτική τάση συγκριτικά με το μέσο όρων των 28 χωρών της Ε.Ε. Κατά το 2015, στην Ισπανία ο δείκτης για την πρόωρη εγκατάλειψη (ESL) είναι 20.0%, στην Ιταλία 14.7%, στην Πορτογαλία 13.7%, στην Ελλάδα 7.9% και την Κύπρο 5.3%, ενώ για τις 28 χώρες της Ε.Ε. τα ποσοστά της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης ανέρχονται στο 11.0%.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου ανά χώρα: Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα, Κύπρος, Ε.Ε.28.

⁹ Eurostat: "Ο δείκτης ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών με την κατώτερη μέση δευτεροβάθμια εκπαίδευση και οι οποίοι δεν παρακολουθούσαν περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων πριν από την έρευνα. Η κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αναφέρεται στο επίπεδο 0-2 για το επίπεδο ISCED (Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης-International Standard Classification of Education) για τα δεδομένα από το 2014 και μετά και το επίπεδο ISCED 1997 0-3C για τα δεδομένα έως το 2013. Ο δείκτης βασίζεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΕ. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc410>, [04112016]

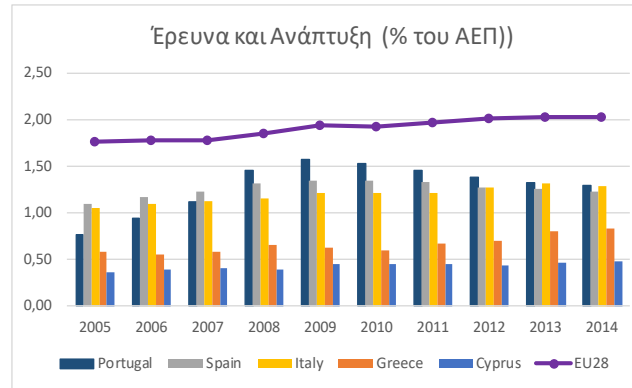
Ως προς την Τριτοβάθμια εκπαίδευση⁽¹⁰⁾, όλες οι χώρες εμφανίζουν μια βελτιωμένη εικόνα ως προς τα ποσοστά τους ενώ η Κύπρος και η Ισπανία βρίσκονταν ήδη πάνω από το μέσο όρο των 28 χωρών της Ε.Ε. Κατά το 2015, 38.7% ήταν ο μέσος όρος των 28 χωρών της Ε.Ε. για τα άτομα ηλικίας 30-34 που βρίσκονταν στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, αντίστοιχα για την Κύπρο το ποσοστό ανερχόταν σε 54.6%, για την Ισπανία σε 40.9%, για την Ελλάδα σε 40.4%, για την Πορτογαλία σε 31.9% και για την Ιταλία σε 25.3%.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Επιτυχής ολοκλήρωση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά χώρα :Κύπρος, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιταλία, Ε.Ε. 28

¹⁰ Eurostat: "Ο δείκτης ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (π.χ. πανεπιστήμιο, ανώτερο τεχνικό ίδρυμα κ.λπ.). Το πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναφέρεται στο επίπεδο ISCED 5-8 για τα δεδομένα από το 2014 και μετά στο επίπεδο ISCED 1997 5-6 για τα δεδομένα έως το 2013. Ο δείκτης βασίζεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΕ., <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc480>, [04112016]

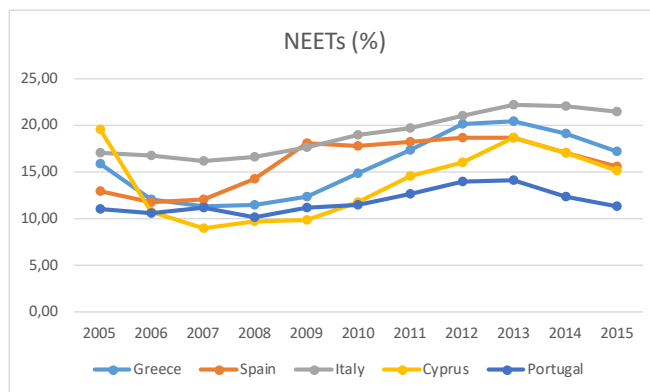
Ωστόσο, ως προς τις δαπάνες για την Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α)⁽¹¹⁾, τα ποσοστά των πέντε χωρών εμφανίζουν αρνητική απόκλιση από το μέσο όρο των 28 χωρών της Ε.Ε. και από τους στρατηγικούς στόχους για την Ευρώπη 2020 (δαπάνες 3% του ΑΕΠ για την Ε&Α). Η Πορτογαλία (που είναι μια από τις πέντε χώρες που πλησιάζει πιο κοντά τόσο στο 3% όσο και στο μέσο όρο των 28 χωρών της Ε.Ε.) εμφανίζει μια άνοδο των ποσοστών της για το έτος 2009. Όμως το 2014, τα ποσοστά για το ΑΕΠ ποικίλλουν ανάμεσα στο 0.48% (Κύπρος) και 1.29% (Ιταλία και Πορτογαλία), ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του μέσου όρου για τις 28 χώρες της Ε.Ε. ανέρχονται σε 2.03%. Οι επενδύσεις στην Έρευνα και Ανάπτυξη συμβαδίζουν με τη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία παρουσιάζει ανοδική πορεία, όπως φαίνεται στα ποσοστά του μέσου όρου των 28 χωρών της Ε.Ε. όσο και στα αντίστοιχα ποσοστά για την καθεμία από τις πέντε χώρες.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Έρευνα και Ανάπτυξη (% του ΑΕΠ) ανά χώρα :Κύπρος, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιταλία, Ε.Ε. 28

¹¹ Eurostat: "Ο δείκτης που παρέχεται είναι το GERD (Ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες Ε & Α) ως ποσοστό του ΑΕΠ. "Η έρευνα και η πειραματική ανάπτυξη περιλαμβάνουν δημιουργική εργασία που αναλαμβάνεται συστηματικά με σκοπό την αύξηση του αποθέματος γνώσεων, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης του ανθρώπου, του πολιτισμού και της κοινωνίας, καθώς και τη χρήση αυτού του αποθέματος γνώσεων για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών"(Frascati Manual, 2002 edition, § 63).", http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/t2020_20, [04112016]

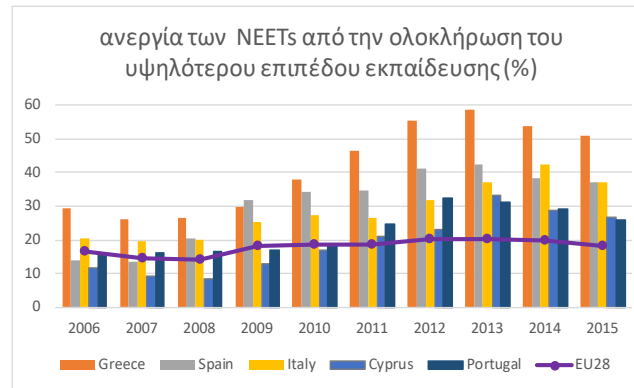
Οι συνέπειες της προαναφερόμενης οικονομικής κρίσης διαφαίνονται σε έναν δείκτη που παρουσιάζει μια ακανόνιστη τάση και αναφέρεται στα ποσοστά των NEETs⁽¹²⁾. Οι NEETs είναι νέοι που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα νούμερα σε αυτό τον δείκτη, παρότι εμφανίζουν μια πτωτική πορεία (από το 2013 και εξής), παραμένουν αρκετά υψηλά για τις πέντε χώρες.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Neets ανά χώρα: Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Πορτογαλία

¹² Eurostat: Ο δείκτης για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (NEET) παρέχει πληροφορίες για τους νέους ηλικίας 15 έως 24 ετών που πληρούν τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις: α) δεν απασχολούνται (δηλαδή άνεργοι ή ανενεργοί σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει η Διεθνή Οργάνωση Εργασίας) και β) δεν έχουν λάβει καμία εκπαίδευση ή κατάρτιση κατά τις τέσσερις εβδομάδες που προηγούνται της έρευνας. Τα στοιχεία εκφράζονται σε ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ίδιας ηλικιακής ομάδας και φύλου, εξαιρουμένων των ερωτώμενων που δεν έχουν απαντήσει στην ερώτηση «συμμετοχή στην εκπαίδευση και την κατάρτιση». Τα δεδομένα προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-DEs/tesem150>, [04112016]

Από το 2009 ο δείκτης για την ανεργία των NEETs εμφανίζει μια τάση να κυμαίνεται ανάμεσα στο 18-20%. Η αντίστοιχη ανάλυση του δείκτη για την ανεργία των NEETs δείχνει μία σημαντική απόκλιση προς τα άνω για τις πέντε υπό εξέταση χώρες, ιδιαίτερα από το 2011 και μετά.

[Πηγή: Eurostat, 2016] Ανεργία των NEETs μετά την ολοκλήρωση του ψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης ανά χώρα: Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Πορτογαλία, 28

4. Χρήστες του Europass

Για τις ανάγκες της παρούσας έκθεσης τα Εθνικά Κέντρα Europass των μεσογειακών χωρών (MED NEC) έλαβαν στοιχεία από τις ετήσιες εκθέσεις των Εθνικών Κέντρων κάθε χώρας και συγκέντρωσαν συγκεκριμένες πληροφορίες από όσους έκαναν χρήση των εγγράφων Κινητικότητα Europass. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν δίνουν μια παρόμοια εικόνα για τους χρήστες του Europass, όπως προκύπτει και από το πανόραμα της Eurostat, που παρουσιάστηκε παραπάνω. Ωστόσο, κάποια θέματα προέκυψαν στη συλλογή των δεδομένων καθώς κάθε Εθνικό Κέντρο Europass δεν μπόρεσε να δώσει στοιχεία για το ίδιο έτος ή για την ίδια υπό εξέταση μεταβλητή. Έτσι ενώ η Πορτογαλία, η Ιταλία και η Ισπανία παρείχαν στοιχεία από το 2005, η Κύπρος ήταν σε θέση να δώσει στοιχεία από το 2009 ενώ η Ελλάδα από το 2012 και μετά. Επιπρόσθετα, όλες οι υπό εξέταση μεταβλητές δεν ήταν κοινές ως προς την απόδοση στοιχείων ανάμεσα στις μεσογειακές χώρες. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τις εθνικές βάσεις και τις έρευνες των Κέντρων Europass είναι τα ακόλουθα:

	Έτη (όχι κοινά για όλες τις χώρες)	Χρήστες Europass	Απαντήσεις Ερωτηματολογίων
Ιταλία	2005-2015	45085	338
Πορτογαλία	2005-2015	12535	932
Ισπανία	2005-2015	80947	109
Κύπρος	2009-2015	1486	129
Ελλάδα	2012-2015	2854	-

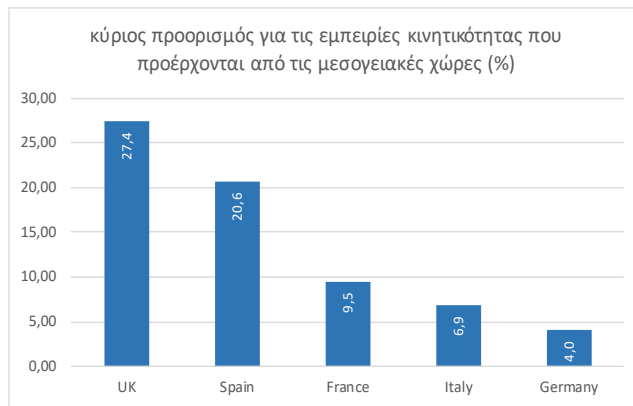
Εξετάζοντας την χρήση των εγγράφων Europass ως προς τη μεταβλητή του φύλου φαίνεται πως στην Ιταλία (59.6%) και την Πορτογαλία (56.6%) περισσότερο οι γυναίκες έχουν κάνει χρήση του Europass ενώ στην Κύπρο (57.5%), την Ελλάδα (53.6%) και την Ισπανία (53.3%) είναι περισσότεροι άντρες που έχουν κάνει χρήση του Εγγράφου Κινητικότητας Europass.

Χώρα	Γυναίκες %	Άνδρες %
Κύπρος	42,5	57,5
Ελλάδα	46,4	53,6
Ιταλία	59,6	40,4
Πορτογαλία	56,6	43,4
Ισπανία	46,7	53,3

[Πηγή: NEC, 2016]

a. Χώρες προορισμού

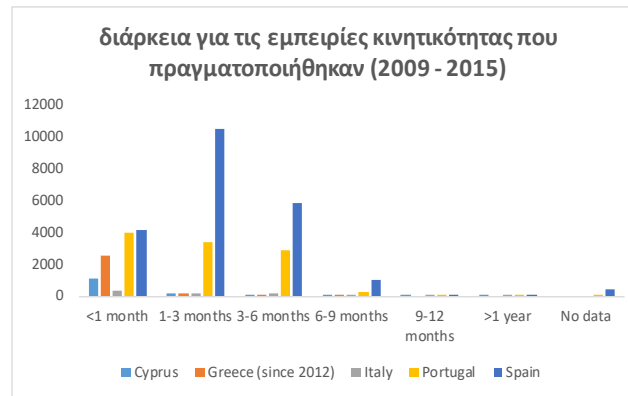
Το πρώτο στοιχείο που παρατηρήσαμε είναι ότι ο κύριος προορισμός για τις εμπειρίες κινητικότητας που προέρχονται από τις μεσογειακές χώρες και ακολούθως για τη χρήση του Εγγράφου Κινητικότητας Europass ήταν : το Ηνωμένο Βασίλειο (27.4%), η Ισπανία (20.6%), η Γαλλία (9.5%), η Ιταλία (6.9%) και η Γερμανία (4.0%). Ωστόσο η Ισπανία εμφανίζει ένα υψηλό ποσοστό μη εγγεγραμμένων χρηστών για τις χώρες προορισμού (10.387 χρήστες) που αν ληφθεί υπόψη πιθανότατα να οδηγεί σε άλλο αποτέλεσμα.

[Πηγή: NEC, 2016] Κύριες χώρες προορισμού για Εμπειρίες Κινητικότητας (Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία)

b. Διάρκεια Κινητικότητας

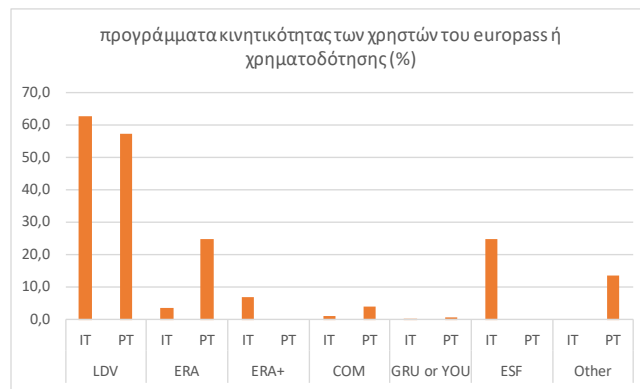
Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις αιτήσεις για τα έγγραφα Κινητικότητας Eurorpass, φαίνεται πως η διάρκεια για τις εμπειρίες κινητικότητας που πραγματοποιήθηκαν κυμαίνεται από λιγότερο του ενός μήνα και μέχρι τρεις μήνες. Τα στοιχεία από την Πορτογαλία και την Ισπανία δείχνουν ότι η διάρκεια της περιόδου κινητικότητας κυμαίνεται κυρίως μεταξύ 3 και 6 μηνών.

[Πηγή: NEC, 2016] Διάρκεια για την κινητικότητα (2009-2015) ανά χώρα: Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία.

c. Προγράμματα Κινητικότητας

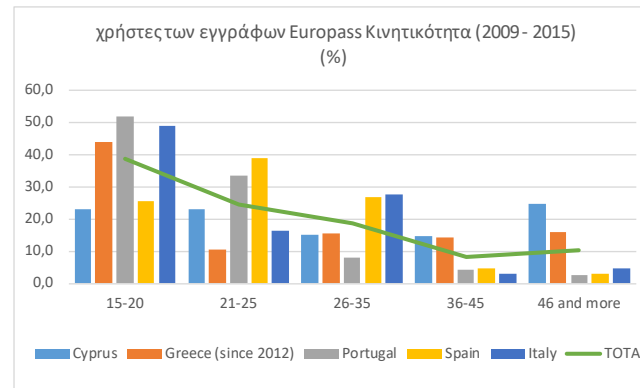
Τρεις χώρες, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα ήταν σε θέση να δώσουν στοιχεία για τη συσχέτιση ανάμεσα στα διαφορετικά προγράμματα κινητικότητας καθώς και για τη διάρκεια αυτών των προγραμμάτων. Τα στοιχεία που συλλέχτηκαν δείχνουν ότι το πρόγραμμα Λεονάρντο Ντα Βίντσι-Leonardo da Vinci και το ERASMUS ήταν τα πιο δημοφιλή προγράμματα (κυρίως κατά τη διάρκεια του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης LLL) στις δυο χώρες, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

[Πηγή: NEC, 2016] Τύπος Προγράμματος Κινητικότητας για την Ισπανία, Πορτογαλία και Ελλάδα

d. Ηλικιακές ομάδες

Οι περισσότεροι χρήστες των εγγράφων Europass Κινητικότητα-Mobility για τις μεσογειακές χώρες είναι νέοι ηλικίας 15-20 και 21-25 ετών. Ωστόσο, στην Ιταλία και την Ισπανία πάνω από το 20% των ατόμων που έκαναν χρήση των εγγράφων Europass Κινητικότητα - Mobility ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 26-35 ετών.

[Πηγή: NEC, 2016] Χρήστες του εγγράφου Europass Κινητικότητα ανά ηλικιακή ομάδα : Κύπρος, Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Σύνολο

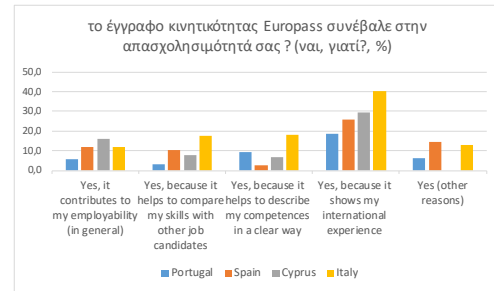
Η Κύπρος και η Ελλάδα έχει σημαντικά ποσοστά χρηστών του εγγράφου Europass Κινητικότητα -Mobility σε ηλικίες άνω των 46 ετών (24.6% και 16.1% αντίστοιχα). Αυτό μπορεί να σχετίζεται με την περίοδο της κρίσης κατά την οποία και συλλέχθηκαν τα δεδομένα. Τα νούμερα δείχνουν ότι οι περισσότερες εμπειρίες κινητικότητας για αυτή την ηλικιακή ομάδα πραγματοποιήθηκαν κατά το 2011 για την Κύπρο και το 2015 για την Ελλάδα. Συνολικά, αυτό μπορεί να υποδεικνύει ότι ένας σημαντικός αριθμός χρηστών του εγγράφου Europass Κινητικότητα -Mobility βρίσκεται ήδη στην αγορά εργασίας ή πραγματοποιεί εμπειρίες κινητικότητας που σχετίζονται με την έρευνα.

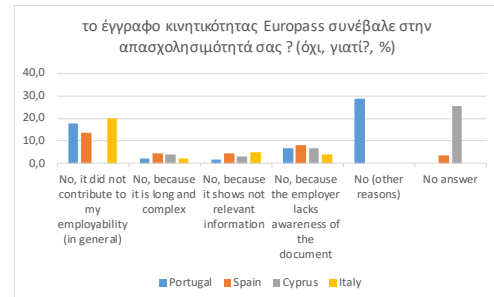
[Πηγή: NEC, 2016] Χρήστες του Europass 46 και άνω ποσοστά σε Κύπρο και Ελλάδα.

5. Έχει επίδραση το έντυπο Κινητικότητας Europass στην απασχολησιμότητα?

Στην ερώτηση για τη σημασία του εγγράφου Europass Κινητικότητα -Mobility και της επίδρασης του στην απασχολησιμότητα, το 67% των ερωτηθέντων απάντησαν θετικά. Από αυτό το ποσοστό, το 28% των ερωτηθέντων θεώρησαν ότι το έγγραφο κινητικότητας Europass είναι πολύ σημαντικό για την ανεύρεση εργασίας στο εξωτερικό και το 23% των ερωτηθέντων το έκριναν ως σημαντικό έγγραφο για την αγορά εργασίας εντός της χώρας τους. Εν αντιθέσει, το 33% των ερωτηθέντων απάντησε πως δεν θεωρεί ότι έχει πραγματική επίδραση το έγγραφο Europass Κινητικότητα στην απασχολησιμότητα, καθώς οι εργοδότες στην πλειοψηφία τους δεν γνώριζαν την ύπαρξη του εντύπου, γεγονός που επισημαίνει την ανάγκη για μια πιο ευρεία διάχυση ενημέρωσης γύρω από το έγγραφο κινητικότητας Europass.

[Πηγή: NEC, 2016] Συνέβαλε το έγγραφο Europass Κινητικότητας στην απασχολησιμότητα; Θετικές Απαντήσεις : 1. Ναι συνέβαλε γενικά στην απασχολησιμότητα, 2. Ναι, γιατί με βοήθησε να συγκρίνω τις δεξιότητές μου με αυτές άλλων υποψηφίων για θέση εργασίας, 3. Ναι γιατί με βοήθησε να περιγράψω με έναν πιο ξεκάθαρο τρόπο τις δεξιότητές μου υποψηφίους 4. Ναι γιατί επεξηγεί την διακρατική εμπειρία μου. 5. Ναι για άλλους λόγους (χώρες: Πορτογαλία, Ισπανία, Κύπρος, Ιταλία)

[Πηγή: NEC, 2016] Συνέβαλε το έγγραφο Europass Κινητικότητας στην απασχολησιμότητα; Αρνητικές Απαντήσεις : 1. Όχι δεν συνέβαλε γενικά στην απασχολησιμότητα, 2. Όχι, γιατί είναι εκτενές και περίπλοκο. 3. Όχι, γιατί δεν παρουσιάζει τις σχετικές πληροφορίες, 3. Όχι, γιατί οι εργοδότες δεν το γνωρίζουν. 4. Όχι για άλλους λόγους, 5. Καμία απάντηση (χώρες: Πορτογαλία, Ισπανία, Κύπρος, Ιταλία)

6. Συμπεράσματα

Φαίνεται να χρειάζεται ένα σημαντικό πλάνο διάχυσης και ενημέρωσης γύρω από το έγγραφο Europass Κινητικότητα, με τη συμμετοχή όχι μόνο των μεσογειακών χωρών αλλά και άλλων χωρών της Ε.Ε. Ωστόσο, μιλώντας για τις μεσογειακές χώρες μπορούμε να καταλήξουμε στα παρακάτω:

- μερικές από τις ομάδες στόχου που θα επωφελούνταν από την χρήση του εγγράφου Europass Κινητικότητα, μπορούν να εξαχθούν από τους δείκτες της Eurostat, συμπεριλαμβανομένου των δεικτών της αγοράς εργασίας.
- το πλάνο διάχυσης και ενημέρωσης μπορεί να απευθύνεται τόσο σε εργοδότες του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, καθώς πρόκειται για μια σημαντική ομάδα στόχου που θεωρεί ότι το έγγραφο κινητικότητας Europass δεν συμβάλλει θετικά στην απασχολησιμότητα.
- ένα τέτοιο πλάνο διάχυσης και ενημέρωσης μπορεί να περιλαμβάνει τους στόχους της Ε.Ε. 2020 που σχετίζονται με την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την αγορά εργασίας και επιπλέον να βελτιώσει την συνεισφορά του Europass στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Europass Mobilità

2018

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

www.europass.cedefop.europa.eu/it

www.anpal.gov.it/europa/europass

Introduzione

Il documento Europass Mobilità è stato creato nel 2005 nell'ottica di agevolare tutti coloro intenzionati a mettere in trasparenza le competenze acquisite in un altro Paese europeo. Il documento può essere richiesto da qualsiasi persona che intenda realizzare un percorso di apprendimento o un'esperienza lavorativa in un altro Paese europeo, indipendentemente dall'età o dal livello di istruzione posseduto.

L'idea di realizzare un'analisi comparativa sull'uso dello strumento è da correlare all'importanza che la mobilità riveste nei Paesi Europei ed in particolare nei Paesi dell'area mediterranea (Cipro, Grecia, Italia, Portogallo e Spagna).

L'analisi prende in considerazione il periodo 2009-2015, in quanto negli anni di tale crisi economica mondiale questi Paesi hanno dovuto affrontare sfide che presentavano caratteristiche comuni, come le variabili demografiche, ed altri aspetti specifici afferenti alle caratteristiche del Mercato del Lavoro. Tuttavia, se negli altri NEC l'attività relativa al rilascio dello strumento è partita già dal 2009, il NEC della Grecia ha potuto fornire dati solo a partire dal 2012.

Analisi comparative MED NEC Working Group

Cipro, Grecia, Italia, Portogallo e Spagna

- Cipro
- Grecia
- Italia
- Portogallo
- Spagna

Indice

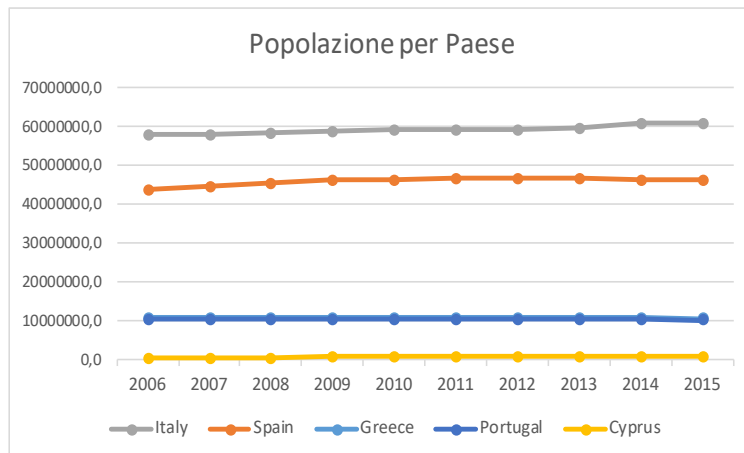
1. Popolazione per paese	63
2. Immigrazione e Mercato del Lavoro	65
3. Istruzione e Ricerca	72
4. Utenti Europass	77
a. Paesi di destinazione	79
b. Durata del periodo di mobilità	80
c. Programmi di mobilità	81
d. Classi di età	82
5. Che impatto ha l'Europass Mobilità sull'occupabilità delle persone?	84
6. Conclusioni	85

1. Popolazione per Paese

La popolazione totale alla fine del periodo considerato (2009-2015) in ogni Paese era la seguente:

País	2015
Chipre	847 008
Grécia	10 858 018
Itália	60 795 612
Portugal	10 374 822
Espanha	46 449 565

[Fonte: Eurostat, 2016]

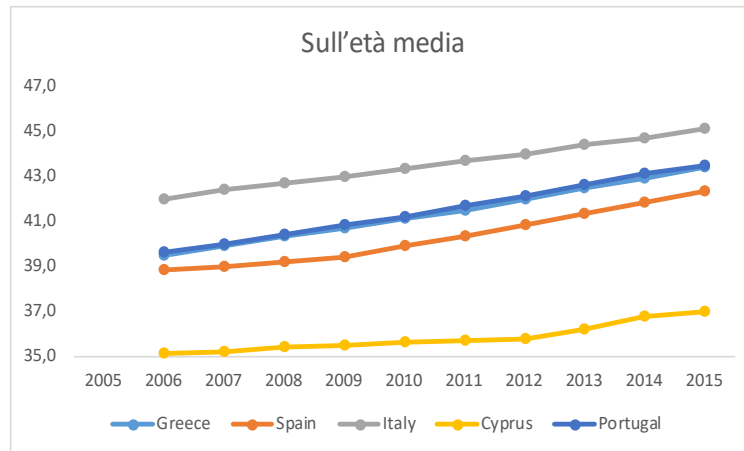

[Fonte: Eurostat, 2016]

Comparando i cinque Paesi dello studio, si riscontrano tuttavia diverse grandezze demografiche⁽¹⁾.

¹ Eurostat: "Numero dei residenti abituali in un Paese al 1 gennaio dell'anno in corso. Normalmente il dato sulla popolazione abitualmente residente non è disponibile, pertanto ci si riferisce a coloro che hanno la residenza legale in un Paese oppure ai residente registrati ufficialmente"

Un'analisi più dettagliata ci fornisce informazioni mirate sulla struttura della popolazione, in particolare sull'età media² che mostra un evidente trend di invecchiamento della popolazione (soprattutto in Italia). Fino al 2015, tenendo in considerazione che l'età media Europa (EU 28) si attestava a 42.4, gli altri Paesi registravano rispettivamente i seguenti valori: 43.8 per la Grecia, 42.3 per la Spagna, 45.1 per l'Italia, 37 per Cipro e 43.5 per il Portogallo.

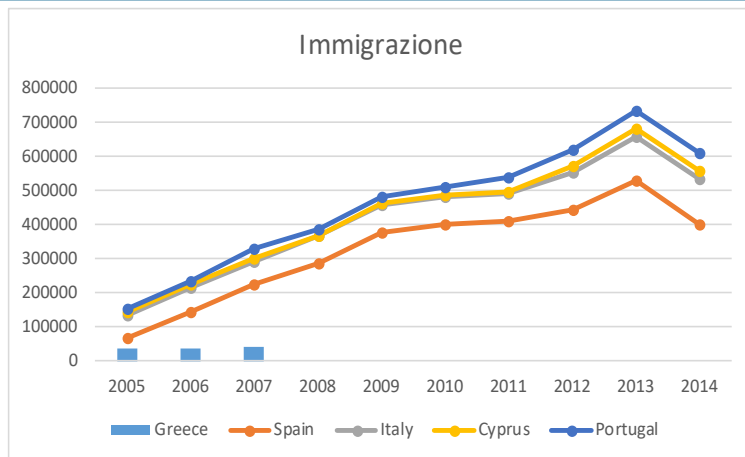

[Fonte: Eurostat, 2016]

² Eurostat: "L'età media di una determinata popolazione è l'età che separa il gruppo in due parti uguali (...)", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00061>, [04112016]. Per ulteriori informazioni sul panorama europeo relativo all'età media, vedere [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%20-%2080%209315_\(anni\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%20-%2080%209315_(anni)_YB16.png), [04.112.016].

2. Immigrazione e Mercato del Lavoro

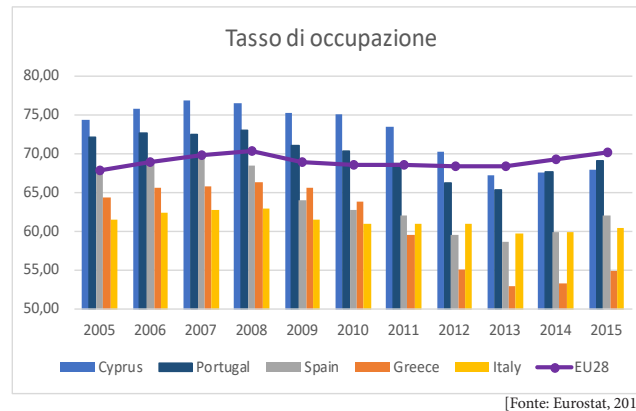
In merito all'analisi dei parametri di età, l'incidenza dei flussi migratori, in particolare dell'emigrazione è certamente un fattore da considerare⁽³⁾. Questi paesi hanno avuto ed hanno tuttora importanti problemi migratori ed i loro livelli di emigrazione sono notevolmente aumentati durante il periodo di crisi. Il picco è stato raggiunto nel 2013 ed il trend ha iniziato a decrescere solo dal 2014. Negli ultimi cinque anni di crisi (2010-2014), circa 2.191.752 di cittadini hanno lasciato la Spagna per lavorare all'estero, circa 529,511 hanno lasciato l'Italia, 76.674 Cipro e circa 223.974 il Portogallo (mentre nessun dato è disponibile per la Grecia dal 2007 in poi).

[Fonte: Eurostat, 2016]

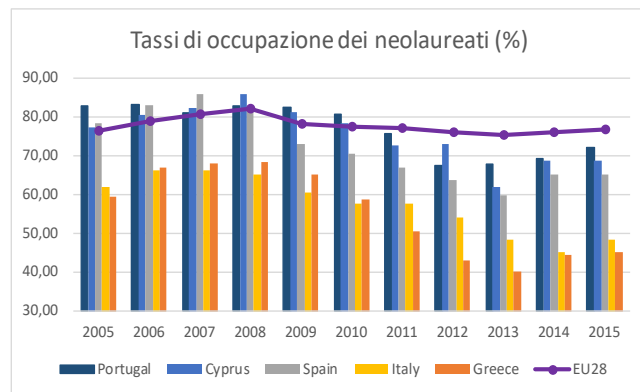
³ Eurostat: "Numero totale di emigranti di lungo periodo che lasciano il paese dichiarante durante l'anno di riferimento", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00177>, [04112016].

Per quanto riguarda il mercato del lavoro, possiamo osservare che il tasso di occupazione⁽⁴⁾ dei cinque Paesi mostra l'incidenza della crisi sul tasso di popolazione attiva. Tra il 2005 e il 2015, i cinque Paesi hanno raggiunto un picco di occupazione nel 2008 ma hanno subito a partire dal 2009 in poi, un forte calo. Dal 2013 (l'anno con i valori più bassi), il tasso di occupazione è tornato a crescere nuovamente nei cinque Paesi, come anche nell'UE28.

⁴ Eurostat: "Il tasso di occupazione è calcolato dividendo il numero di persone di età compresa tra 20 e 64 occupate per la popolazione totale della stessa fascia di età. L'indicatore si basa sull'indagine sulle forze di lavoro dell'UE. L'indagine copre l'intera popolazione che vive in famiglie private ed esclude quelle in famiglie collettive come pensioni, sale di residenza e ospedali. La popolazione occupata è composta da quelle persone che durante la settimana di riferimento hanno svolto attività lavorativa per retribuzione o profitto per almeno un'ora, o che non lavoravano, ma avevano un lavoro da cui erano temporaneamente assenti.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec410>, [04112016]

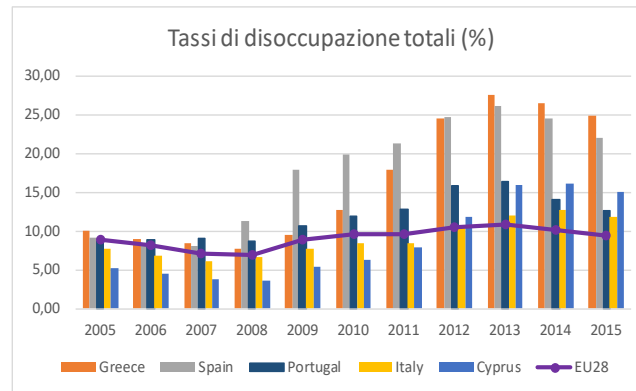
Per quanto riguarda i tassi di occupazione dei neolaureati⁽⁵⁾, possiamo osservare, in analogia a quanto sopra detto, un picco nel 2008 e una variazione generale del tasso successivamente con valori significativamente più bassi nel caso dell'Italia e della Grecia, mentre il Portogallo e Cipro mostrano tassi di occupazione più alti per il gruppo di riferimento avvicinandosi maggiormente al valore medio registrato nell'UE28. Nel 2015, il 76,9% dei 28 giovani neolaureati risultavano occupati; le percentuali di neolaureati impiegati sono state rispettivamente: il 72,2% per il Portogallo, il 68,8% per Cipro, il 65,2% per la Spagna il 48,5% per l'Italia e il 45,2% per la Grecia.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁵ Eurostat: "L'indicatore "tassi di occupazione dei neolaureati" si riferisce ai tassi di occupazione delle persone di età compresa tra i 20 ei 34 anni che soddisfano le seguenti condizioni: in primo luogo, essere impiegati secondo la definizione dell'ILO, in secondo luogo, aver conseguito almeno l'istruzione secondaria superiore (ISCED 3) come il più alto livello di istruzione, terzo, non aver ricevuto alcuna istruzione o formazione nelle quattro settimane precedenti l'indagine e quattro, avendo completato con successo il loro più alto livello di istruzione 1, 2 o 3 anni prima dell'indagine. L'indicatore è calcolato sulla base dei dati dell'indagine sulle forze di lavoro dell'UE.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00053>, [04112016]

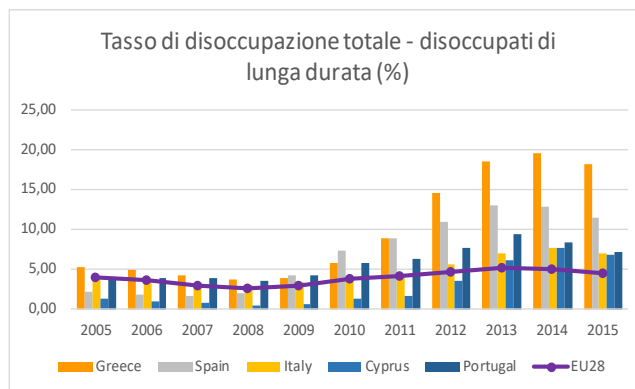
I tassi di disoccupazione totali⁽⁶⁾ mostrano un andamento che identifica la Grecia e la Spagna come Paesi maggiormente colpiti dalla disoccupazione, specialmente dal 2009 in poi. A partire dal 2014, i tassi iniziano a registrare un discreto miglioramento per l'intero gruppo di Paesi, i quali, tuttavia, nel 2015 non sono ancora pienamente fuori dalla crisi; la Grecia, infatti, mostra un tasso di disoccupazione totale del 24,9%, la Spagna del 22,1%, Cipro del 15,0%, il Portogallo del 12,6% e l'Italia dell'11,9%: tutti ben oltre la media UE28 del 9,4%. A riprova di ciò, infatti, a livello UE tra il 2005 e il 2015 il tasso di disoccupazione totale medio UE28 non ha mai superato il 10,5%.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁶ Eurostat "I tassi di disoccupazione rappresentano i disoccupati in percentuale della forza lavoro. La forza lavoro è il numero totale di persone occupate e disoccupate. I disoccupati comprendono persone di età compresa tra 15 e 74 anni che erano: a. senza lavoro durante la settimana di riferimento, b. attualmente disponibili per il lavoro, cioè erano disponibili per lavoro subordinato o lavoro autonomo prima della fine delle due settimane successive alla settimana di riferimento, c. cercavano attivamente lavoro, cioè avevano preso provvedimenti specifici nel periodo di quattro settimane che terminava con la settimana di riferimento per cercare un lavoro retribuito o un lavoro autonomo o che hanno trovato un lavoro da iniziare più tardi, cioè entro un periodo di, al massimo, tre mesi; <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec450>, [04112016]

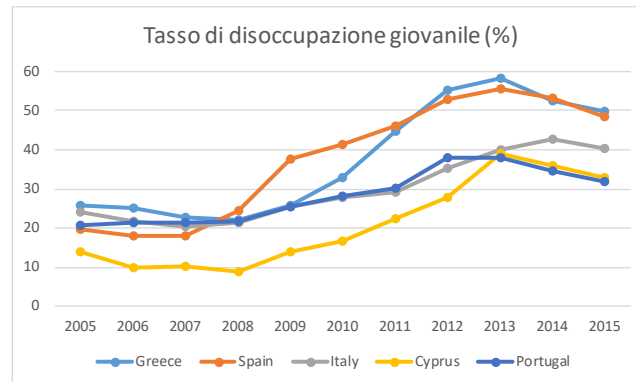
Una parte significativa del tasso di disoccupazione totale è costituita da disoccupati di lunga durata⁽⁷⁾, i Paesi con i più alti tassi di disoccupati di lunga durata nel 2015 sono stati: la Grecia (18,2%), la Spagna (11,4%) e il Portogallo (7,2%).

[Fonte: Eurostat, 2016]

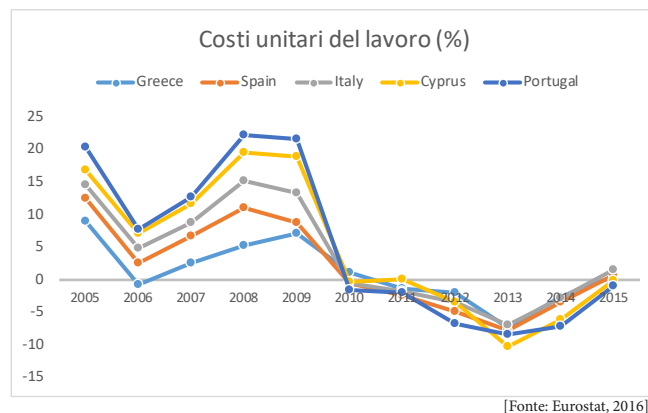
⁷ Eurostat "Il tasso di disoccupazione di lunga durata esprime il numero di disoccupati di lunga durata tra i 15 e i 74 anni in percentuale della popolazione attiva della stessa età. I disoccupati di lunga durata (12 mesi e più) comprendono persone di almeno 15 anni che non vivono in famiglie collettive, che saranno senza lavoro nelle prossime due settimane, che saranno disponibili per iniziare il lavoro entro le prossime due settimane e che sono alla ricerca di un lavoro (hanno cercato attivamente un impiego durante le precedenti quattro settimane o non cercano un lavoro perché hanno già trovato un lavoro da iniziare in seguito). La popolazione attiva totale (forza lavoro) è il numero totale della popolazione occupata e disoccupata. La durata della disoccupazione è definita come la durata della ricerca di un lavoro o il periodo di tempo trascorso dall'ultimo lavoro (se questo periodo è più breve della durata della ricerca di un lavoro).; <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem130>, [04112016]

Anche il tasso di disoccupazione giovanile (% della popolazione attiva disoccupata tra 15-24 anni) mostra una variazione nel periodo considerato, sebbene non significativa e correlabile ai miglioramenti registrati a partire dal 2013 rispetto all'occupazione. L'Italia rappresenta un'eccezione, poiché il tasso di disoccupazione giovanile non mostra significativi miglioramenti fino a tutto il 2014.

[Fonte: Eurostat, 2018]

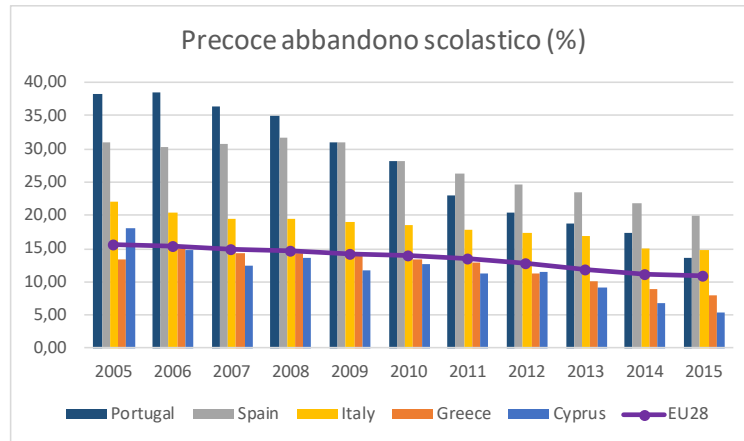
L'occupazione, la disoccupazione e la disoccupazione di lunga durata sono del resto fenomeni tutti legati al ridimensionamento dei costi unitari del lavoro⁽⁸⁾, rilevante dinamica durante gli anni della crisi più intensi tra il 2010 e il 2013.

⁸ Eurostat: "Il costo unitario del lavoro (ULC) è definito come il rapporto tra costo del lavoro e produttività del lavoro. ULC nominale (NULC) = $(D1 / EEM) / (B1GM / ETO)$ con D1 = Compenso dei dipendenti, tutti i settori, prezzi correnti; EEM = Dipendenti, tutti i settori, in persone (dato interno/nazionale); B1GM = Prodotto interno lordo a prezzi di mercato in milioni, i volumi collegati a catena fanno riferimento all'anno 2010; ETO = Occupazione totale, tutte le industrie, in persone (dato interno/nazionale); I dati di input sono ottenuti attraverso la trasmissione ufficiale dei dati nazionali dei conti nazionali nel programma di trasmissione ESA 2010. "http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem170, [04112016]"

3. Istruzione e Ricerca

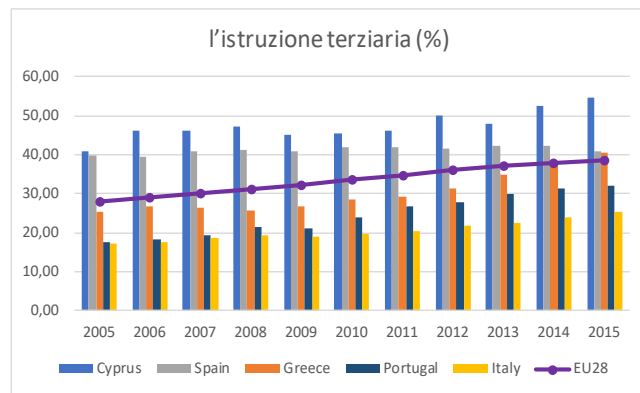
Gli indicatori relativi all'istruzione mostrano dei trend simili tra I Paesi, in particolare, quelli relativi agli obiettivi della strategia Europa 2020: sul fronte del precoce abbandono scolastico (ESL)⁹, vale a dire la percentuale di giovani che abbandonano prematuramente la scuola, tutti e cinque i paesi presentano crescenti trend di miglioramento, trend positivo particolarmente significativo rispetto a quello generale UE28. Nel 2015 la Spagna ha raggiunto l'obiettivo del 20,0% come tasso di abbandono scolastico, l'Italia il 14,7%, il Portogallo il 13,7%, la Grecia il 7,9% e Cipro il 5,3%, con riferimento ad una media UE28 che si attesta attorno all'11,0%.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁹ Eurostat: "L'indicatore "Tasso di abbandono scolastico/formativo" è definito come la percentuale della popolazione di età compresa tra 18 e 24 anni con al massimo l'istruzione secondaria inferiore e che non ha frequentato corsi di perfezionamento o formazione nelle ultime quattro settimane precedenti l'indagine. L'istruzione secondaria inferiore si riferisce al livello 0-2 del livello ISCED (International Standard Classification of Education) 2011 per i dati a partire dal 2014 e al livello ISCED 1997 0-3C per i dati fino al 2013. L'indicatore si basa sull'indagine sulle forze di lavoro dell'UE.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc410>, [04112016]

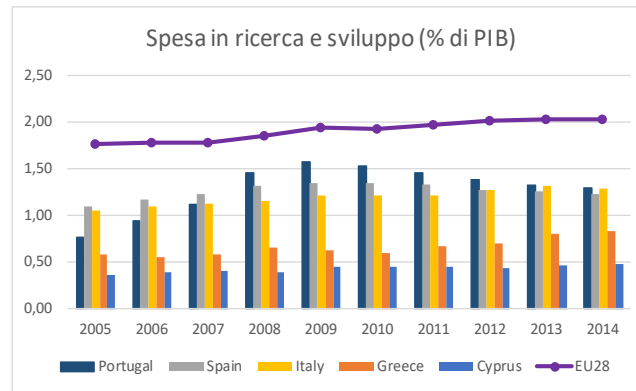
Per quanto riguarda l'istruzione terziaria⁽¹⁰⁾, parimenti, tutti i paesi mostrano miglioramenti nelle loro performance, seppur occorre considerare che Cipro e Spagna erano già chiaramente al di sopra della media UE28 mentre la Grecia ha raggiunto tale indicatore nel 2014. Nel 2015, i dati mostrano che la popolazione media UE28 di età compresa tra 30 e 34 anni aveva conseguito almeno un diploma di istruzione terziaria del 38,7%; il tasso di conseguimento di un titolo dell'istruzione terziaria si attestava tuttavia al di sopra della media per Cipro (54,6%) la Spagna il (40,9%), la Grecia il 40,4%, il Portogallo il 31,9% e l'Italia il 25,3%.

[Fonte: Eurostat, 2016]

¹⁰ Eurostat: "L'indicatore è definito come la percentuale della popolazione di età compresa tra 30 e 34 anni che ha completato con successo gli studi universitari (ad esempio università, istituto tecnico superiore, ecc.). Questo livello di istruzione si riferisce al livello 5-8 dell'ISCED (Classificazione standard internazionale dell'istruzione) 2011 per i dati dal 2014 in poi e al livello 5-6 dell'ISCED 1997 per i dati fino al 2013. L'indicatore si basa sull'indagine sulle forze di lavoro dell'UE.", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc480>, [04112016]

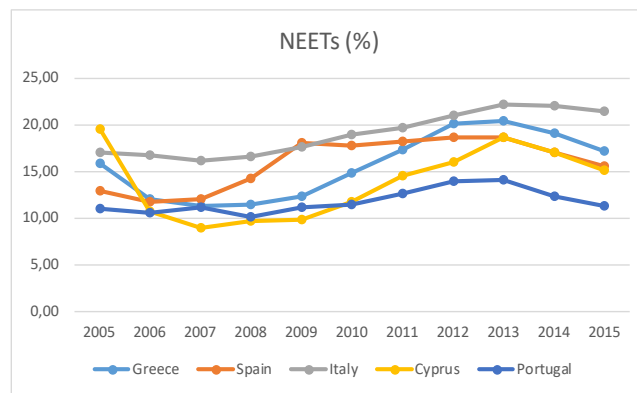
Rispetto all'andamento della spesa in ricerca e sviluppo (R&S)⁽¹¹⁾, tuttavia gli indicatori mostrano che tutti i Paesi qui considerati rimangono ben al di sotto dai livelli medi registrati nell'UE28 e dal benchmark della strategia Europa 2020 (spesa del 3% del PIL in R&S). Il Portogallo (che è il più vicino al gruppo sia al 3% che alla percentuale UE28) si avvicinava al tasso medio europeo nel 2009. Ma nel 2014 le percentuali del PIL desintato agli investimenti in R&S variano tra lo 0,48% di Cipro, e l'1,29% dell'Italia e Portogallo, mentre la percentuale UE28 supera il 2%. Gli investimenti in ricerca e sviluppo vanno di pari passo con i tassi di performance dell'istruzione terziaria di ciascun paese, che, come mostrato, sono cresciuti costantemente sia nell'UE28 sia in ciascuno dei paesi analizzati.

[Fonte: Eurostat, 2016]

¹¹ Eurostat: "L'indicatore fornito è GERD (spesa nazionale lorda per R&S) in percentuale del PIL. "La ricerca e lo sviluppo sperimentale (R&S) comprendono il lavoro creativo intrapreso su base sistematica al fine di aumentare lo stock di conoscenza, compresa la conoscenza dell'uomo, della cultura e della società e l'uso di questo bagaglio di conoscenze per ideare nuove applicazioni" (Frascati Manuale, edizione 2002, § 63).", http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/t2020_20, [04112016]

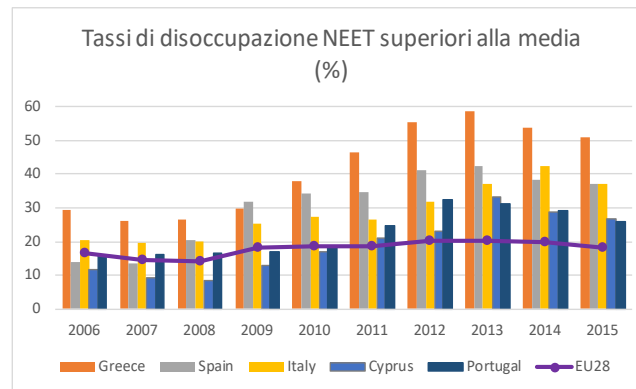
Gli effetti della crisi di cui sopra sono resi evidenti da un indicatore che mostra una tendenza in qualche modo irregolare - quella della percentuale dei NEET⁽¹²⁾. I NEET sono giovani che non coinvolti in alcun percorso di studio e lavoro. Le cifre mostrano che, sebbene siano diminuiti negli ultimi anni (dal 2013), i numeri sono ancora piuttosto significativi.

[Fonte: Eurostat, 2016]

¹² Eurostat: "L'indicatore sui giovani non occupati né nell'istruzione e nella formazione (NEET) fornisce informazioni sui giovani di età compresa tra i 15 ei 24 che soddisfano le seguenti due condizioni: (a) non sono occupati (ovvero disoccupati o inattivi secondo l'Organizzazione internazionale del lavoro definizione) e (b) non hanno ricevuto alcuna istruzione o formazione nelle quattro settimane precedenti l'indagine. I dati sono espressi come percentuale della popolazione totale nella stessa fascia di età e sesso, esclusi i rispondenti che non hanno risposto alla domanda "partecipazione all'istruzione e alla formazione". I dati provengono dall'indagine sulla forza lavoro dell'Unione europea. ", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-DEs/tesem150>, [04112016]

Dal 2009 l'indicatore EU28 sulla disoccupazione NEET mostra una tendenza regolare intorno al 18-20%. I cinque paesi analizzati hanno tassi di disoccupazione NEET superiori alla media UE28, soprattutto a partire dal 2011.

[Fonte: Eurostat, 2016]

4. Utenti Europass

Per realizzare lo studio in oggetto, i cinque paesi MED NEC hanno recuperato informazioni dai loro report annuali finali nonché raccolto informazioni specifiche da tutti coloro che hanno utilizzato lo strumento Europass Mobility. I dati ci forniscono un ritratto degli utenti dei Paesi coinvolti molto coerente con il contesto descritto sopra, che scaturisce dai dati Eurostat presentati in precedenza. Tuttavia, occorre fare presente che non tutti i NEC sono stati in grado di recuperare cifre delle stesse categorie o degli stessi anni. Sebbene Portogallo, Italia e Spagna abbiano fornito informazioni dal 2005, Cipro è stata in grado di reperire informazioni solo dal 2009 e la Grecia a partire dal 2012. Inoltre, non tutte le variabili sono state oggetto di analisi in tutti i paesi. Di seguito, i dati raccolti dai database nazionali e le indagini specifiche condotte dai NEC:

	Anni (non per tutte le variabili)	Utenti Europass	Cerca risposte
Italia	2005-2015	45085	338
Portogallo	2005-2015	12535	932
Spagna	2005-2015	80947	109
Cipro	2009-2015	1486	129
Grecia	2012-2015	2854	-

[Fonte: NEC, 2016]

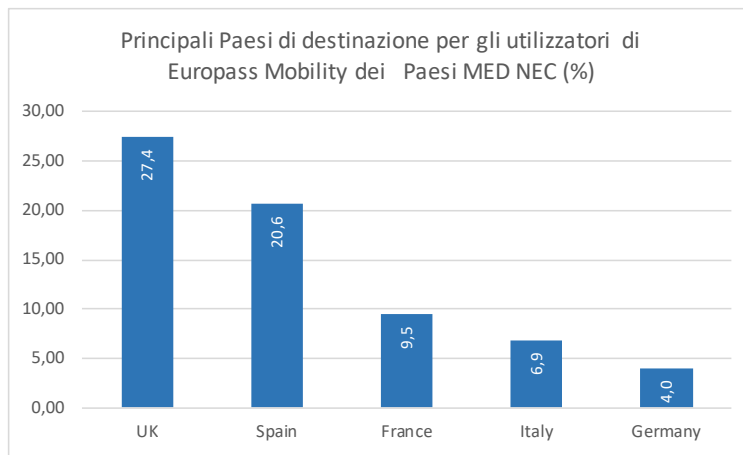
Rispettivamente l'Italia (59,6%) e il Portogallo (56,6%) hanno più utenti Europass femminili, mentre Cipro, Grecia e Spagna mostrano il contrario, con il 57,5%, il 53,6% e il 53,3% di utenti Europass maschili

País	Femminile	Maschio
Cipro	42,5	57,5
Grecia	46,4	53,6
Italia	59,6	40,4
Portogallo	56,6	43,4
Spagna	46,7	53,3

[Fonte: NEC, 2016]

a. Paesi di destinazione

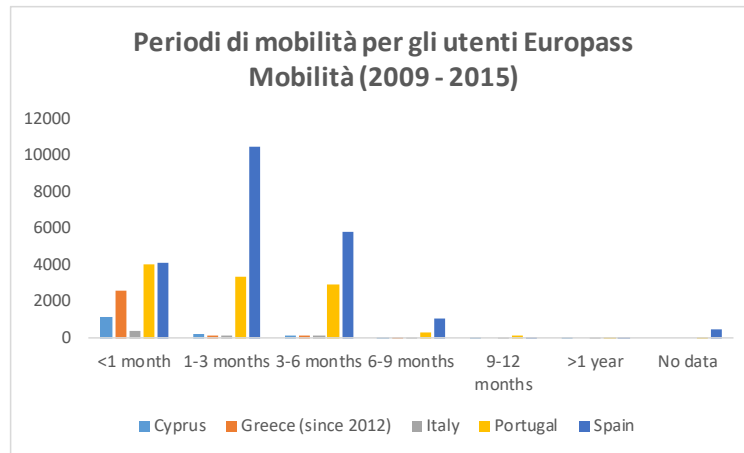
Fra I vari dati il più evidente è che i principali Paesi di destinazione per gli utilizzatori di Europass Mobility cittadini dei Paesi MED NEC sono il Regno Unito (27,4%), la Spagna (20,6%), la Francia (9,5%), l'Italia (6,9%) e la Germania (4,0 %). Tuttavia, la Spagna presenta un numero elevato di dati non registrati per Paese di destinazione (10.387 utenti) che, se presi in considerazione, probabilmente porterebbero a un risultato diverso.

[Fonte: NEC, 2016]

b. Durata del periodo di mobilità

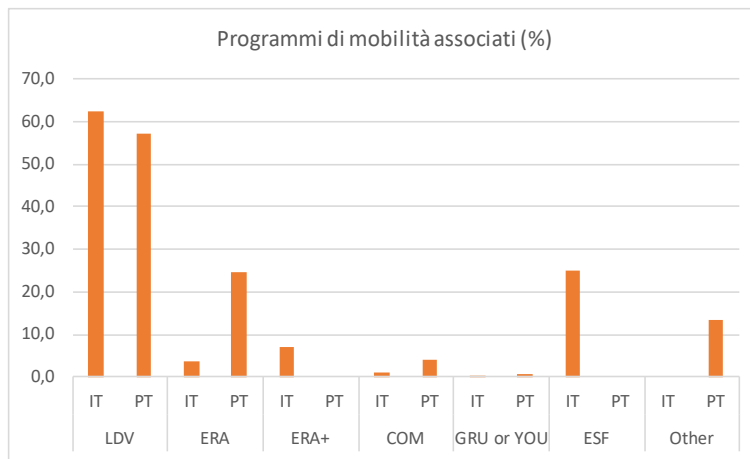
I periodi di mobilità per gli utenti Europass Mobility sono per lo più conclusi entro tre mesi o meno, sebbene il Portogallo e la Spagna presentino cifre significative per periodi compresi tra 3 e 6 mesi.

[Fonte: NEC, 2016]

c. Programmi di mobilità

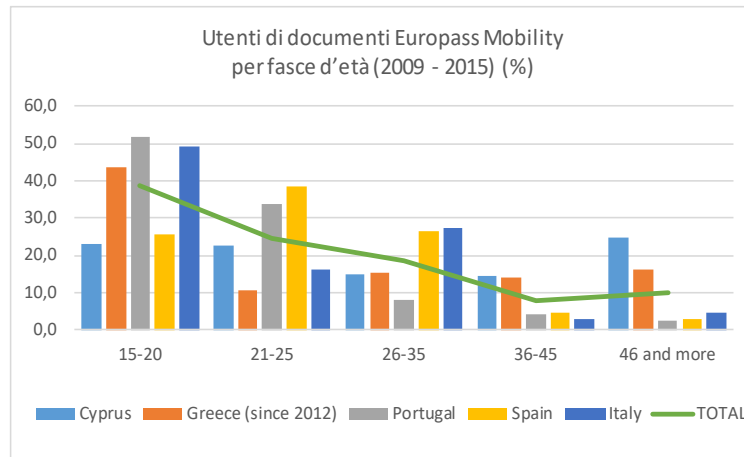
Solo due paesi, Italia e Portogallo, sono stati in grado di fornire dati sulla correlazione tra i diversi programmi di mobilità e la durata di tali mobilità. I dati raccolti mostrano che Leonardo da Vinci ed Erasmus (principalmente durante il Lifelong Learning Program in passato, oggi Erasmus plus, o programmi associati ad esso) sono stati i principali canali di finanziamento delle mobilità come presentato nella seguente tabella:

[Fonte: NEC, 2016]

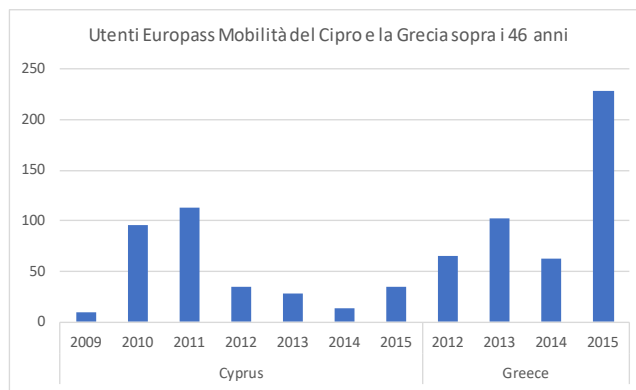
d. Classi di età

La maggior parte degli utenti di documenti Europass Mobility nel gruppo MED NEC sono giovani delle seguenti fasce d'età (con una correlazione con la variabile precedente): 15-20 anni e 21-25 anni. Tuttavia, oltre il 20% degli utenti provenienti dalla Spagna o dall'Italia appartiene alla fascia di età 26-35 anni.

[Fonte: NEC, 2016]

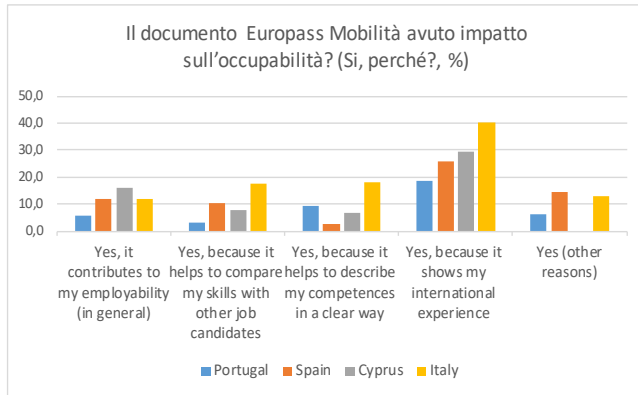
Cipro e la Grecia hanno percentuali significative di utenti Europass Mobilità sopra i 46 anni: rispettivamente il 24,6% e il 16,1% dei loro totali nazionali. Questo fatto potrebbe essere correlato al periodo di crisi che ha coinciso con il periodo in cui sono stati raccolti i dati. Seguono le cifre per entrambi i paesi, da cui si può concludere che la maggior parte delle mobilità per questa fascia di età si è svolta nel 2011 (Cipro), nel 2013 e nel 2015 (Grecia). Nel complesso, ciò potrebbe implicare un numero significativo di utenti che non lo hanno utilizzato per motivi di studio ma che invece si trovano nel mercato del lavoro, o addirittura fanno ricerca di opportunità di mobilità.

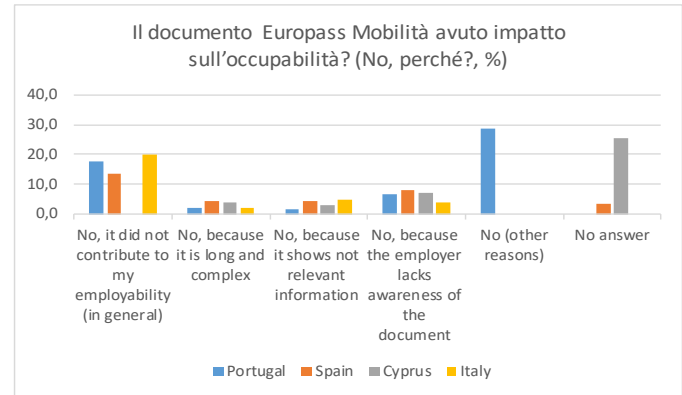
[Fonte: NEC, 2016]

5. Che impatto ha l'Europass Mobilità sull'occupabilità delle persone?

Alla domanda sull'importanza del documento Europass Mobilità e il suo impatto sull'occupabilità, il 67% delle persone che hanno risposto al questionario lo ha trovato molto positivo. Da questa percentuale, il 28% ha dichiarato che questo documento era molto importante per trovare un lavoro internazionale e il 23% riteneva che fosse importante nel mercato del lavoro nazionale. Al contrario, il 33% delle persone ha risposto che il documento non ha avuto alcun impatto reale sull'occupabilità, poiché i datori di lavoro non conoscevano nemmeno il documento, il che indica certamente la necessità di una più ampia diffusione presso il mondo del lavoro e delle professioni.

[Fonte: NEC, 2016]

[Fonte: NEC, 2016]

6. Conclusioni

Il documento Europass Mobilità sembra aver bisogno di un piano di divulgazione significativo che coinvolga non solo i cinque paesi MED NEC ma anche tutti gli altri paesi dell'UE. Tuttavia, se consideriamo i paesi MED NEC, possiamo concludere che:

- Alcuni dei destinatari che chiaramente beneficerebbero maggiormente dell'uso del document sono non solo studenti ma anche lavoratori interessati da riconversioni o riqualificazione professionale, ciò può desumersi dagli indicatori di Eurostat relative al mercato del lavoro;
- Il piano di diffusione dovrebbe includere soprattutto i datori di lavoro privati e pubblici, poiché il numero di coloro che ritengono che il documento Europass Mobilità non contribuisca alla loro occupabilità è alquanto significativo;
- Tale strategia divulgativa dovrebbe affrontare simultaneamente gli obiettivi E2020 relativi all'istruzione, alla formazione e al mercato del lavoro, migliorando così il contributo generale e decisivo di Europass, che interagisce in modo trasversale al raggiungimento di tali obiettivi.

Estudo comparativo do documento Europass Mobilidade entre os países do Mediterrâneo

2018

Introdução

O documento Europass Mobilidade foi criado em 2005, com o objetivo de registar formalmente os conhecimentos e competências adquiridos durante um período de aprendizagem noutra país europeu. Qualquer pessoa que se desloque para um país europeu para aprender ou adquirir uma experiência de trabalho, seja qual for a sua idade ou nível de instrução, pode obter este documento.

Tendo em conta a importância da mobilidade nos países europeus e o número crescente de documentos Europass Mobilidade emitidos pelos Centros Nacionais Europass de cada país, os países mediterrâneos (Chipre, Grécia, Itália, Portugal e Espanha) decidiram realizar uma análise comparativa da emissão deste documento entre si.

A análise foca-se no período 2009-2015, período em que estes países passaram por uma crise económica e, conseqüentemente, compartilharam algumas características em comum, tais como as que se referem a variáveis demográficas. No entanto, enquanto os outros quatro Centros Nacionais Europass estiveram ativos desde o início do Europass (2005), o Centro Nacional Europass grego só conseguiu disponibilizar dados a partir de 2012.

Análise comparativa do grupo MED NEC

Chipre, Grécia, Itália, Portugal e Espanha

- Chipre
- Grécia
- Itália
- Portugal
- Espanha

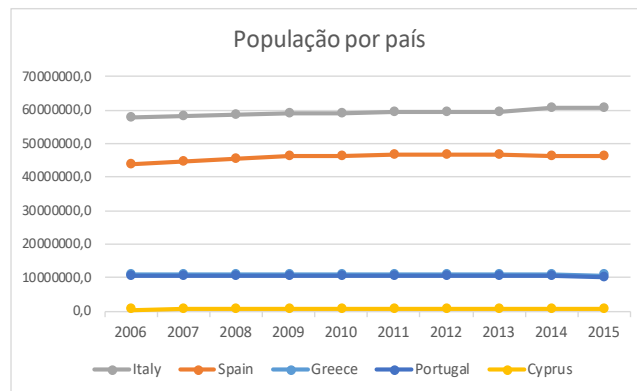
1. População por país	91
2. Emigração e mercado de trabalho	93
3. Educação e investigação	100
4. Utilizadores Europass	105
a. Países de destino	107
b. Duração da mobilidade	108
c. Programas de mobilidade	109
d. Faixa etária	110
5. Impacto do documento Europass Mobilidade na empregabilidade	112
6. Conclusões	113

1. População por país

No final do período indicado (2009-2015), a população em cada país era a seguinte:

País	2015
Chipre	847 008
Espanha	46 449 565
Itália	60 795 612
Portugal	10 374 822
Grécia	10 858 018

[Fonte: Eurostat, 2016]

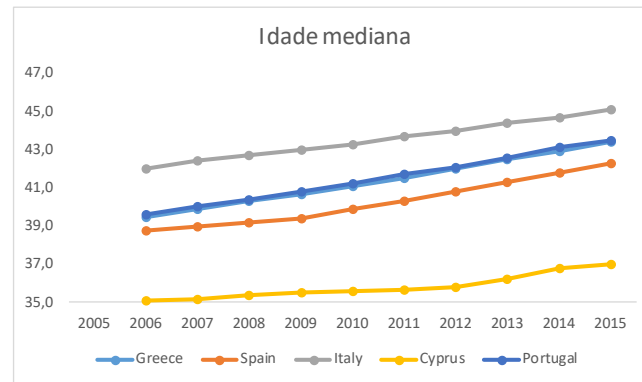

[Fonte: Eurostat, 2016]

Quando comparamos os cinco países, temos diferentes magnitudes populacionais⁽¹⁾.

¹ Eurostat: Número de pessoas que têm a sua residência habitual e em um país a 1 de janeiro do respetivo ano. Quando a população residente normalmente não está disponível, os países podem informar os residentes legais ou registados, <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00001>, [04112016]

Uma análise mais detalhada dá-nos informações sobre a estrutura da população, ou seja, a sua idade mediana⁽²⁾, que mostra um grupo de países em envelhecimento (particularmente relevante em Itália). Em 2015, a idade mediana da União Europeia 28 (UE28) era de 42,4 sendo que para a Grécia era de 43,4; 2,3 para Espanha; 45,1 para Itália; 37 para Chipre e 43,5 para Portugal.

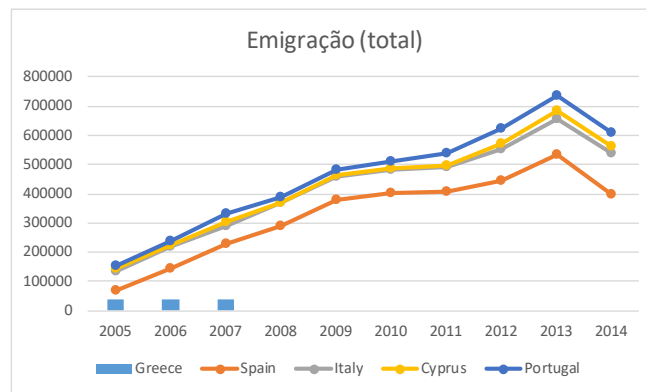

[Fonte: Eurostat, 2016]

² Eurostat: A idade mediana de uma determinada população é a idade que separa o grupo em duas metades de igual tamanho (...), <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00061>, [04112016]. Para mais informações sobre o panorama europeu relacionado com a idade mediana, ver [http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%E2%80%9315_\(years\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/File:Median_age_of_population,_2005%E2%80%9315_(years)_YB16.png), [04112016].

2. Emigração e mercado de trabalho

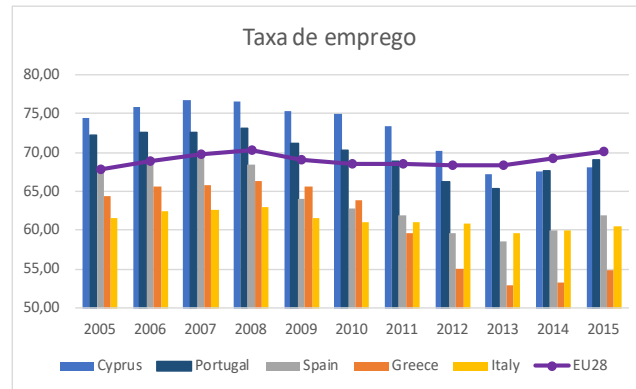
Para os parâmetros de idade, a incidência de migração, e principalmente a emigração, é certamente um fator a ser considerado⁽³⁾. Esses países tiveram, e ainda têm, problemas de migração significativos, sendo que os níveis de emigração aumentaram em todos eles durante o período de crise. O pico foi atingido em 2013, começando a recuperar a partir de 2014. Nos últimos cinco anos da crise (2010-2014), 2.191.752 cidadãos saíram de Espanha para trabalhar no estrangeiro; 529,511 saíram de Itália; 76,674 saíram do Chipre e 223.974 saíram de Portugal (não há dados disponíveis para a Grécia a partir de 2007).

[Fonte: Eurostat, 2016]

³ Eurostat: Número total de emigrantes de longa duração que deixam o país durante o ano de referência, <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets//tps00177>, [04112016].

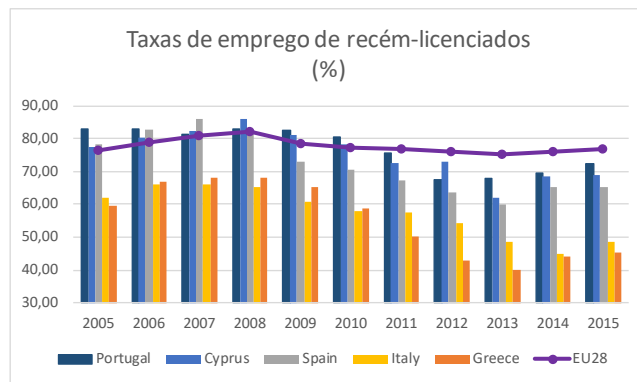
Relativamente ao mercado de trabalho, podemos analisar que a taxa de emprego⁽⁴⁾ para os cinco países mostra que os efeitos da crise incidem sobre a população trabalhadora. Entre 2005 e 2015, os cinco países tiveram a sua taxa de emprego máxima em 2008, taxa que foi descendo a partir de 2009. Desde 2013 (ano com números mais baixos), a taxa de emprego tende a aumentar novamente nos cinco países, assim como na UE28.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁴ Eurostat: A taxa de emprego é calculada dividindo o número de pessoas empregadas com idades entre os 20 e os 64 anos, pela população total do mesmo grupo de idade. O indicador baseia-se no Inquérito Europeu das Forças de Trabalho. O inquérito abrange toda a população que vive em agregados familiares e exclui aqueles que vivem em domicílios coletivos, como pensionistas, residências e hospitais. A população empregada é constituída por pessoas que, durante a semana de referência, faziam qualquer trabalho com salário ou com lucro de pelo menos uma hora, ou não estava a trabalhar, mas tinham empregos dos quais estavam temporariamente ausentes. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec410>, [04112016]

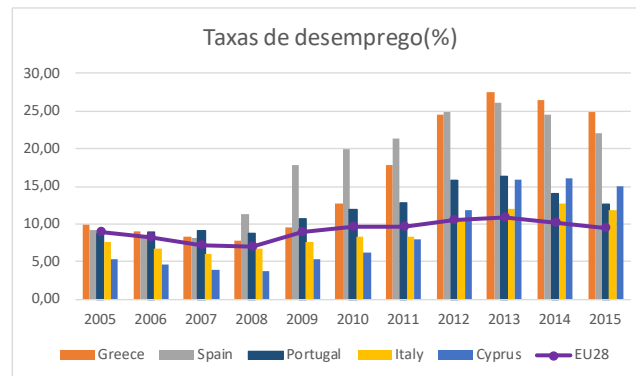
Relativamente às taxas de emprego de recém-licenciados⁽⁵⁾, também podemos observar um elevado aumento em 2008, registando-se uma variação de taxas semelhantes, em todos os países mediterrâneos com taxas de emprego significativamente mais baixas, como é o caso da Itália e da Grécia, enquanto que Portugal e Chipre apresentam as taxas de emprego mais elevadas entre o grupo e as mais próximas dos valores da UE28. Em 2015, 76,9% dos recém-licenciados da UE28 estavam empregados, enquanto que nestes países, as percentagens de recém-licenciados foram de 72,2% para Portugal; 68,8% para Chipre; 65,2% para Espanha; 48,5% para Itália e 45,2% para a Grécia.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁵ Eurostat: O indicador “taxas de emprego de recém-licenciados” apresenta as taxas de emprego de pessoas entre os 20 e os 34 anos que cumprem as seguintes condições: em primeiro lugar, ser empregado de acordo com a definição da OIT, em segundo lugar, ter atingido pelo menos o ensino secundário superior (ISCED 3) como nível de escolaridade, em terceiro lugar, não tendo recebido qualquer educação ou formação nas quatro semanas anteriores ao inquérito e, em quarto lugar, ter concluído os níveis de escolaridade 1, 2 ou 3 anos antes do inquérito. O indicador é calculado com base nos dados do inquérito à população ativa da União Europeia. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00053>, [04112016]

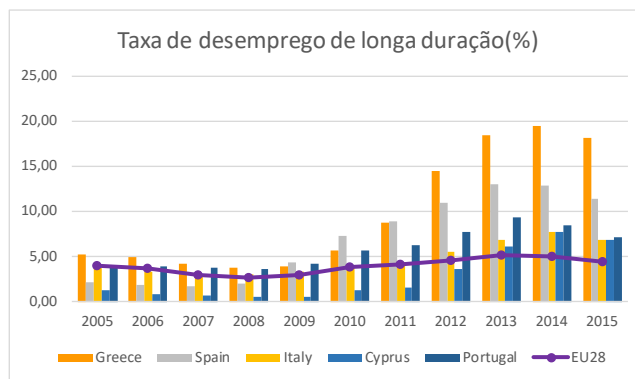
As taxas de desemprego totais⁽⁶⁾ mostram uma variação, indicando que a Grécia e a Espanha estavam entre os países mais afetados pelo desemprego, especialmente a partir de 2009. Em 2014, os números começam a melhorar para todos os países do grupo. Em 2015, a Grécia apresenta uma taxa de desemprego total de 24,9%; Espanha de 22,1%; Chipre de 15,0%; Portugal de 12,6% e Itália de 11,9%; todos bastante acima da média da UE28, situada em 9,4%. Entre 2005 e 2015, a taxa média de desemprego total na UE28 nunca ultrapassou os 10,5%.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁶ Eurostat: As taxas de desemprego representam as pessoas desempregadas em percentagem da força de trabalho. A força de trabalho é o número total de pessoas empregadas e desempregadas. As pessoas desempregadas são pessoas com idades entre os 15 e os 74 anos que estiveram: A. sem trabalho durante a semana de referência, B. disponíveis para um emprego remunerado ou trabalho por conta própria antes do final das duas semanas seguintes à semana de referência, C. a procurar ativamente trabalho, ou seja, adotaram medidas específicas no período de quatro semanas que termina com a semana de referência para procurar um emprego remunerado ou um trabalho por conta própria, ou que encontraram um emprego dentro de um prazo, no máximo, de três meses (...) <http://ec.europa.eu/eurostat/web/productsdatasets/-/tsdec450>, [04112016]

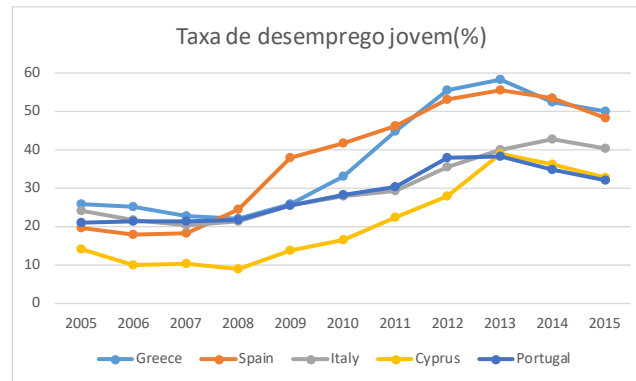
Uma parte significativa da taxa de desemprego total é composta por desempregados de longa duração⁽⁷⁾. Em 2015, os países com as taxas mais elevadas de desempregados de longa duração são a Grécia (18,2%), Espanha (11,4%) e Portugal (7,2%).

[Fonte: Eurostat, 2016]

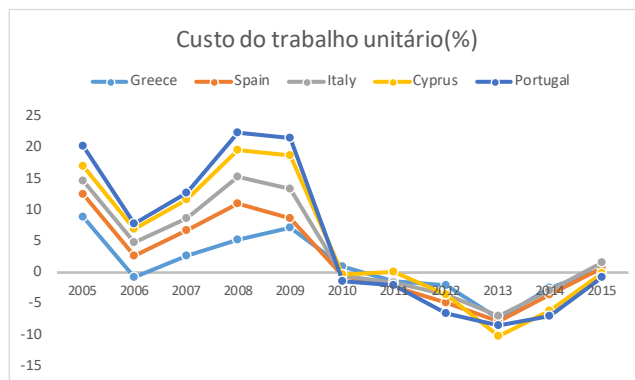
⁷ Eurostat: A taxa de desemprego de longa duração expressa o número de desempregados de longa duração na faixa entre os 15 e os 74 anos em percentagem da população ativa da mesma idade. Os desempregados de longa duração (12 meses ou mais) incluem pessoas com pelo menos 15 anos de idade, que não residem em domicílios coletivos, que estarão sem trabalho durante as próximas duas semanas, que estariam disponíveis para começar a trabalhar nas próximas duas semanas e que estão à procura de trabalho (têm procurado emprego ativamente em algum momento durante as últimas quatro semanas ou não estão à procura de emprego porque já encontraram um emprego para começar mais tarde). A população ativa total (força de trabalho) é o número total da população empregada e desempregada. A duração do desemprego é definida como a duração da procura de um trabalho ou como o período de tempo desde o último trabalho realizado (se esse período for menor do que a duração da procura de um trabalho). <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem130>, [04112016]

A taxa de desemprego jovem (% da população ativa desempregada entre os 15 e os 24 anos) mostra uma variação semelhante à taxa de desemprego geral, já que a maioria dos países analisados mostra alguma melhoria após 2013. A Itália é uma exceção porque a taxa de desemprego só começa a melhorar após 2014.

[Fonte: Eurostat, 2018]

Emprego, desemprego e desemprego de longa duração estão provavelmente relacionados com a redução de custos trabalho unitário⁽⁸⁾, durante os anos mais intensos de crise - entre 2010 e 2013.

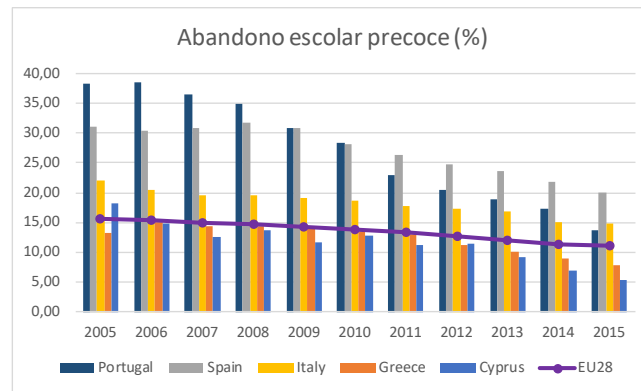

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁸ Eurostat: Unit Labour Cost" (ULC) é definido como o rácio entre os custos do trabalho e a produtividade do trabalho. Nominal ULC (NULC) = (D1 / EEM) / (B1GM / ETO) com D1 = Remuneração dos empregados, todas as indústrias, preços atuais; EEM = Empregados, todas as indústrias, em pessoas (conceito doméstico); B1GM = Produto interno bruto a preços de mercado em milhões, volumes encadeados ao ano de referência de 2010; ETO = Emprego total, todas as indústrias, em pessoas (conceito doméstico); Os dados de entrada são obtidos através de transmissões oficiais dos dados nacionais dos países no programa de transmissão do ESA 2010. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets//tesem170>, [04112016]

3. Educação e investigação

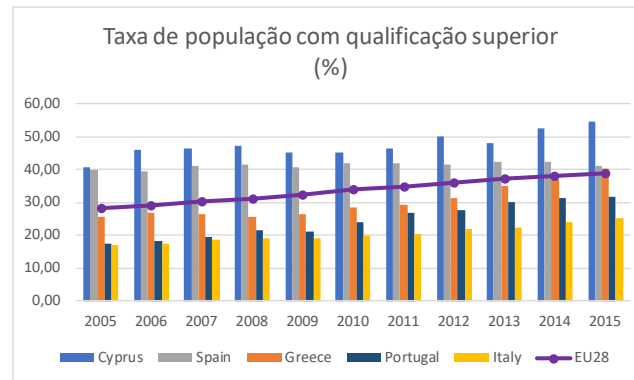
Os indicadores relacionados com a Educação apresentam semelhanças entre os países, nomeadamente os relacionados com os objetivos da Estratégia Europa 2020: sobre o abandono escolar precoce (AEP)⁹, os cinco países apresentam sinais crescentes de melhoria, o que significa uma diminuição da percentagem de abandono escolar precoce. Os países em análise apresentam uma evidência na tendência de uma melhoria mais evidente do que a maioria dos países da UE28. Em 2015, a Espanha apresenta 20,0% do AEP; a Itália de 14,7%; Portugal de 13,7%; Grécia de 7,9% e Chipre de 5,3%, sendo que a taxa mediana da UE28 é de 11,0%.

[Fonte: Eurostat, 2016]

⁹ Eurostat: O indicador é definido pela percentagem da população com idades entre os 18 e os 24 anos que frequentem, no máximo, o ensino básico e que não recebam educação ou formação suplementar durante as últimas quatro semanas anteriores ao inquérito. O Ensino básico refere-se ao ISCED (International Standard Classification of Education) de 2011 0-2 para dados a partir de 2014 e para o nível CITE 1997 nível 0-3C de dados até 2013. O indicador é baseado sobre o inquérito à população ativa na União Europeia. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc410>, [04112016]

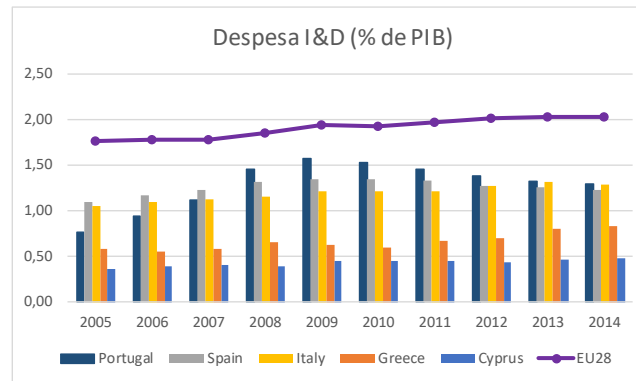
Relativamente ao ensino superior⁽¹⁰⁾, os cinco países mostram uma melhoria nos seus números, salientando-se o facto de que o Chipre, Espanha e em 2014 a Grécia, já se encontrarem claramente acima da média da UE28. Até 2015, a população média da UE28, entre os 30 e os 34 anos, com ensino superior, situa-se nos 38,7%; Chipre estava nos 54,6%; Espanha nos 40,9%; Grécia nos 40,4%; Portugal nos 31,9% e Itália nos 25,3%.

[Fonte: Eurostat, 2016]

¹⁰ Eurostat: O indicador é definido como a percentagem da população com idades entre os 30 e os 34 anos que concluiu com êxito os estudos superiores (por exemplo, universidade, instituto politécnico, etc.). Este nível de escolaridade refere-se ao nível 5-8 de 2011 da ISCED (International Standard Classification of Education) para dados a partir de 2014 e para os níveis 5-6 da CITE 1997 para dados até 2013. O indicador baseia-se no Inquérito à população ativa da União Europeia. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc480>, [04112016]

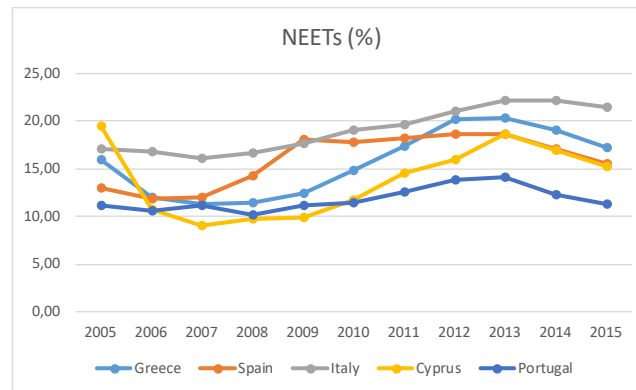
A despesa na Investigação e Desenvolvimento (I&D)⁽¹¹⁾ mostra que os países permanecem de alguma forma distantes dos valores da UE28 e das referências da Estratégia da Europa 2020 (despesa de 3% do PIB em I&D). Portugal (que é o país mais próximo dos 3% da média europeia) aproximou-se apenas em 2009. Mas em 2014 as percentagens do PIB variam entre o mínimo de 0,48% (Chipre) e o máximo de 1,29% (Itália e Portugal), enquanto a percentagem na EU28 é de 2,03%. O investimento em I&D acompanha as evoluções do ensino superior de cada país, o que, conforme demonstrado, tem vindo a crescer de forma constante tanto na UE28 como em cada um dos países em análise.

[Fonte: Eurostat, 2016]

¹¹ Eurostat: O indicador fornecido é a GERD (Gross domestic expenditure no R&D) em percentagem do PIB. A investigação, pesquisa e o desenvolvimento experimental (P&D) compreendem os trabalhos criativos realizados numa base sistemática para aumentar o stock do conhecimento, incluindo o conhecimento do homem, a cultura e a sociedade e o uso deste conhecimento para elaborar novas aplicações (Frascati Manual, Edição de 2002, § 63). http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/t2020_20, [04112016]

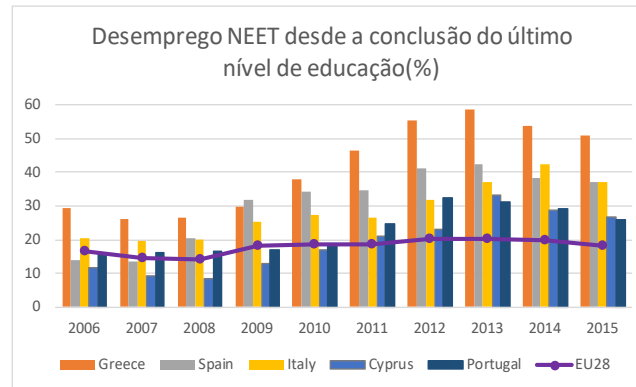
Os efeitos da crise anteriormente mencionados são evidenciados através de um indicador que mostra uma tendência de alguma forma irregular - a da percentagem dos jovens que não trabalham nem estudam (NEET)⁽¹²⁾. Os números mostram que, apesar de terem diminuído nos últimos anos (desde 2013), os números ainda são bastante elevados, revelando-se numa grande preocupação dos Estados.

[Fonte: Eurostat, 2016]

¹² Eurostat: O indicador sobre os jovens que não trabalham, nem estudam (NEET) fornece informação sobre os jovens entre os 15 e os 24 anos que preenchem as duas condições seguintes: (a) não estão empregados (desempregados ou inativos segundo a definição da Organização Internacional do Trabalho) e (b) não receberam nenhuma educação ou formação nas quatro semanas anteriores à pesquisa. Os dados são expressos como uma percentagem da população total na mesma faixa etária e género, excluindo os entrevistados que não responderam à pergunta 'participação na educação e formação'. Os dados são provenientes do Inquérito à população ativa da União Europeia. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-DEs/tesem150>, [04112016]

Desde 2009, o indicador UE28 sobre o desemprego NEET mostra uma tendência regular de cerca de 18-20%. Os cinco países analisados têm taxas de desemprego NEET acima da média da UE28, especialmente desde 2011.

[Fonte: Eurostat, 2016]

4. Utilizadores Europass

Para o presente relatório, os cinco Centros Nacionais Europass dos países do Mediterrâneo recuperaram informação dos relatórios finais anuais do Europass e recolheram informações específicas, através dos inquéritos/questionários, dos seus utilizadores relativamente ao documento Europass Mobilidade. Os dados permitem-nos ter um retrato semelhante dos utilizadores Europass dos países envolvidos, em simultâneo com o panorama do Eurostat apresentado anteriormente. No entanto, os dados apresentam alguns problemas porque nem todos os Centros Nacionais Europass foram capazes de recuperar os números para as mesmas categorias ou nos mesmos anos. Embora Portugal, Itália e Espanha tenham fornecido informações a partir de 2005, Chipre só pôde disponibilizar informações a partir de 2009 e a Grécia a partir de 2012. Além disso, nem todas as variáveis estavam disponíveis em todos os países. Os dados recolhidos das bases de dados nacionais e os questionários específicos realizados pelos Centros Nacionais Europass aos seus utilizadores apresentam a seguinte estrutura:

	Anos (não para todas as variáveis)	Utilizadores Europass	Respostas da pesquisa
Itália	2005-2015	45085	338
Portugal	2005-2015	12535	932
Espanha	2005-2015	80947	109
Chipre	2009-2015	1486	129
Grécia	2012-2015	2854	-

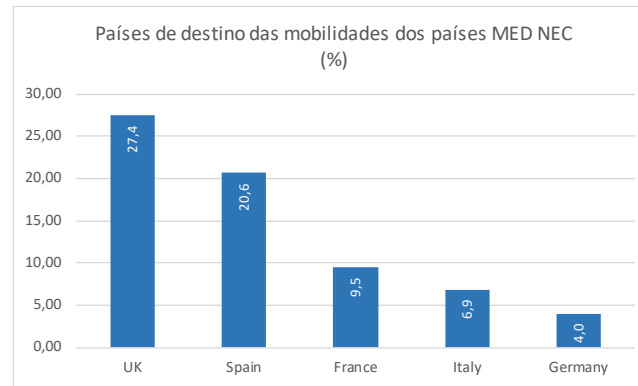
Itália (59,6%) e Portugal (56,6%) têm na sua grande maioria utilizadores Europass do sexo feminino, enquanto que no Chipre, Grécia e Espanha revelam o oposto, com 57,5%; 53,6% e 53,3% de utilizadores Europass do sexo masculino.

País	Feminino	Masculino
Chipre	42,5	57,5
Grécia	46,4	53,6
Itália	59,6	40,4
Portugal	56,6	43,4
Espanha	46,7	53,3

[Fonte: NEC, 2016]

a. Países de destino

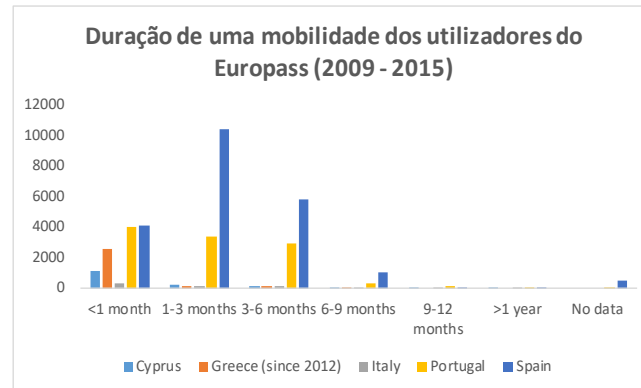
Os principais países de destino dos titulares dos documentos Europass Mobilidade provenientes dos países MED NEC são o Reino Unido (27,4%), Espanha (20,6%), França (9,5%), Itália (6,9%) e Alemanha (4,0 %). No entanto, Espanha apresenta um elevado número de países de destino não registrados (10.387 utilizadores), o que, se tivesse levado em consideração, provavelmente conduziria a um resultado diferente.

[Fonte: NEC, 2016]

b. Duração da mobilidade

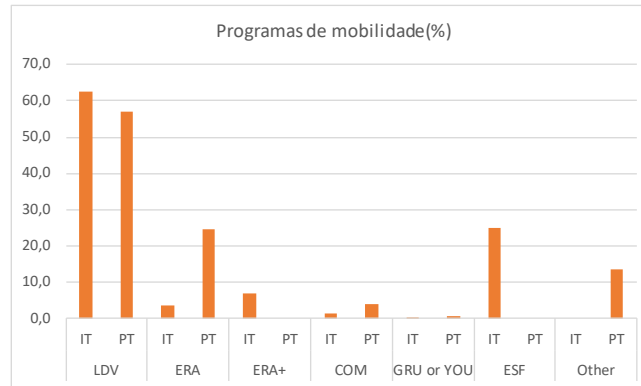
As mobilidades registadas nos documentos Europass Mobilidade são maioritariamente com uma duração igual ou inferior a três meses ou menos, embora Portugal e Espanha apresentem valores bastante significativos para períodos de mobilidade entre 3 e 6 meses.

[Fonte: NEC, 2016]

c. Programas de mobilidade

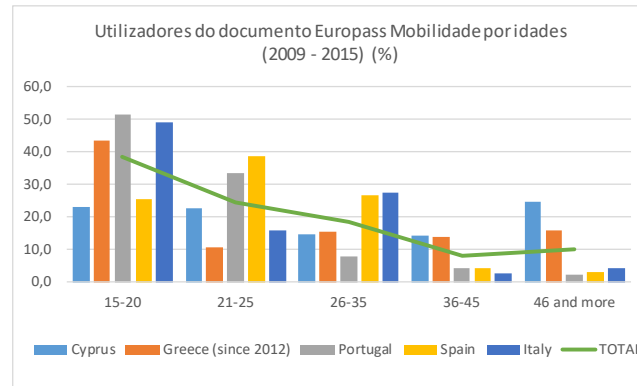
Apenas dois países, Itália e Portugal, puderam disponibilizar dados sobre a participação nos diferentes programas de mobilidade. Os dados recolhidos mostram que o Programa Leonardo da Vinci e o Programa Erasmus (principalmente durante o Programa de Aprendizagem ao Longo da Vida ou associado a este) foram os programas de mobilidade mais populares nesses países, conforme apresentado no quadro a seguir:

[Fonte: NEC, 2016]

d. Faixa etária

Provavelmente relacionada com a variável anterior, a maioria dos utilizadores dos documentos Europass Mobilidade dos países do Mediterrâneo são jovens que se situam entre os 15-20 anos e os 21-25 anos. No entanto, mais de 20% dos utilizadores em Espanha e em Itália pertencem à faixa etária dos 26 aos 35 anos.

[Fonte: NEC, 2016]

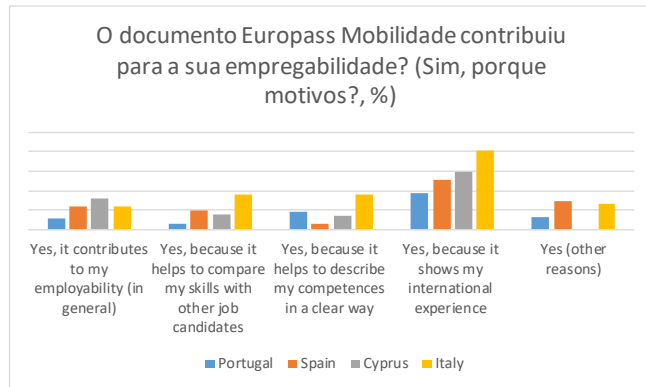
O Chipre e a Grécia registam percentagens significativas dos utilizadores dos documentos Europass Mobilidade com mais de 46 anos: respetivamente de 24,6% e 16,1% do total dos países. Este facto pode estar relacionado ao período de crise em que ocorreu a recolha dos dados. Seguem-se os dados destes dois países, dos quais se pode concluir que a maioria das mobilidades desta faixa etária ocorreu em 2011 (Chipre) e 2013 e 2015 (Grécia). No geral, isso pode implicar um número significativo de utilizadores desta idade que estão no mercado de trabalho ou até mesmo a realizar mobilidades na área de investigação.

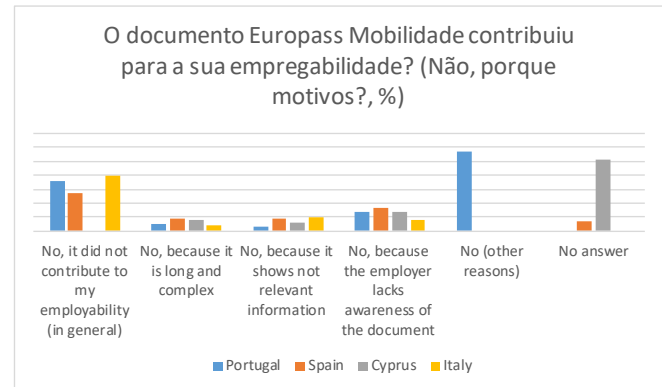
[Fonte: NEC, 2016]

5. Impacto do documento Europass Mobilidade na empregabilidade

Quando questionados sobre a importância do documento Europass Mobilidade e o seu impacto na empregabilidade, 67% das pessoas que responderam ao questionário consideraram-no muito positivo. Desta percentagem, 28% disseram que esse documento era muito importante para encontrar um emprego internacional e 23% acharam que era importante para o mercado de trabalho nacional. Pelo contrário, 33% das pessoas que responderam ao questionário disseram que o documento não teve um impacto real para a sua empregabilidade, devido ao facto de os empregadores nem sequer conhecerem o documento, o que certamente indica a necessidade de uma disseminação mais ampla.

[Fonte: NEC, 2016]

[Fonte: NEC, 2016]

6. Conclusões

O documento Europass Mobilidade parece necessitar de um plano de divulgação significativo, envolvendo não só os cinco países MED NEC, mas também outros países da União Europeia. No entanto, se considerarmos os países MED NEC, podemos concluir que:

- Alguns destes públicos, beneficiariam claramente mais com a utilização do documento Europass Mobilidade e podem ser colocados nos indicadores do Eurostat, incluindo os do mercado de trabalho;
- O plano de divulgação deve incluir empregadores privados e públicos, uma vez que este é um objetivo significativo, segundo aqueles que consideram que o documento Europass Mobilidade não contribui para a empregabilidade;
- Esse plano de divulgação deve abordar simultaneamente os objetivos da Estratégia 2020 relacionados com a educação, a formação e o mercado de trabalho, melhorando assim com o contributo do Europass para esses objetivos.

Movilidad Europass

2018

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

www.europass.cedefop.europa.eu/es

www.sepie-es/iniciativas/europass

Introducción

El documento de movilidad Europass se creó en 2005 con la finalidad de que las personas pudieran registrar los conocimientos y habilidades adquiridos en el transcurso de experiencias de movilidad en otro país europeo. Cualquier persona que se haya trasladado a otro país europeo para aprender o adquirir una experiencia laboral, independientemente de su edad o nivel de educación, puede solicitarlo.

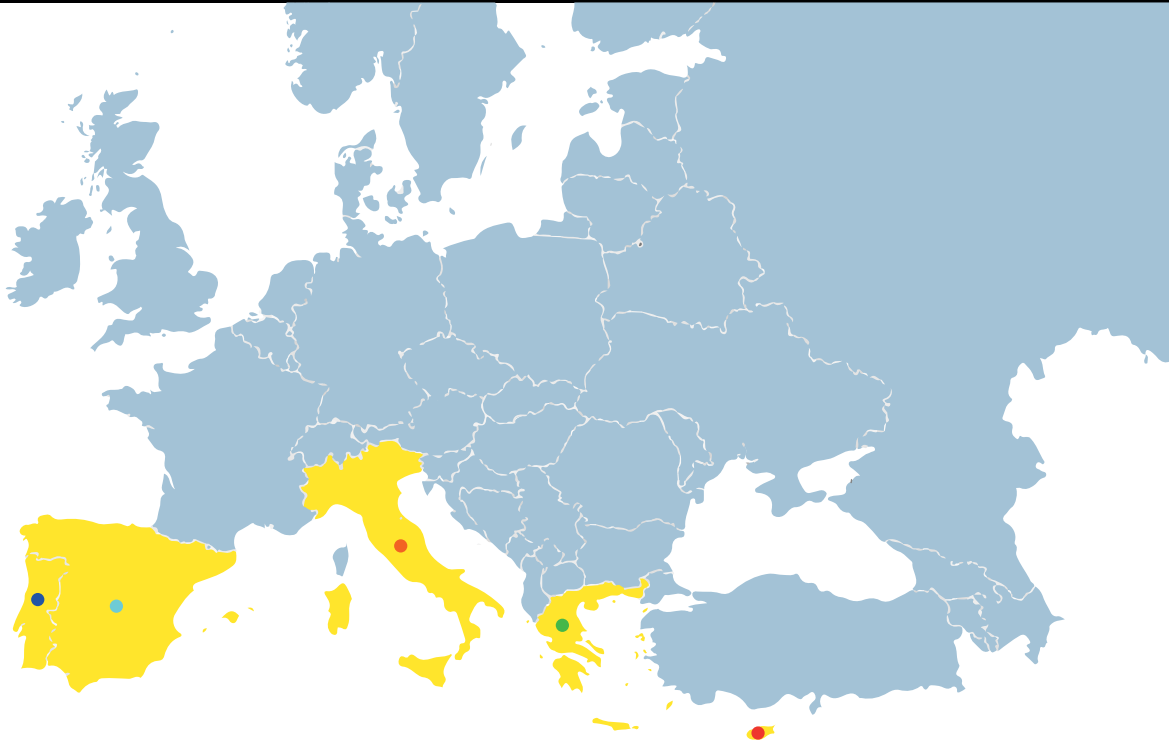
Teniendo en cuenta la importancia de la movilidad en los países europeos y el creciente número de documentos de movilidad Europass emitidos, los países mediterráneos (Chipre, España, Grecia, Italia y Portugal) decidieron llevar a cabo un análisis comparativo del uso de dicho documento en estos países.

El análisis se centra en el período 2009-2015, periodo en el que estos países abordaron una crisis económica y, consecuentemente, presentaron algunas características comunes, tales como las relativas a variables demográficas, entre otras. No obstante, mientras que los otros cuatro Centros Nacionales Europass han estado activos desde el inicio del mencionado periodo, el CNE de Grecia solo ha podido proporcionar datos desde el año 2012 en que comenzó a funcionar.

Análisis comparativo del uso del DME en los países del Mediterráneo

Chipre, España, Grecia, Italia y Portugal

- Chipre
- Grecia
- Italia
- Portugal
- España

Índice

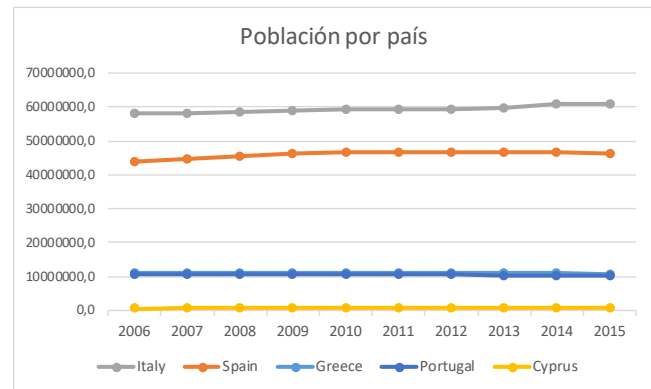
1. Población por país	119
2. Emigración y mercado laboral	121
3. Educación e investigación	128
4. Usuarios del Documento de Movilidad Europass	133
a. Países de destino	135
b. Duración de las movilidades	136
c. Programas de movilidad asociados	137
d. Edad	138
5. Impacto del DME en la empleabilidad	140
6. Conclusiones	141

1. Población por países

Al finalizar el periodo indicado (2009-2015), la población era en cada país la que sigue:

País	2015
Chipre	847 008
Grecia	10 858 018
Italia	60 795 612
Portugal	10 374 822
España	46 449 565

[Fuente: Eurostat, 2016]

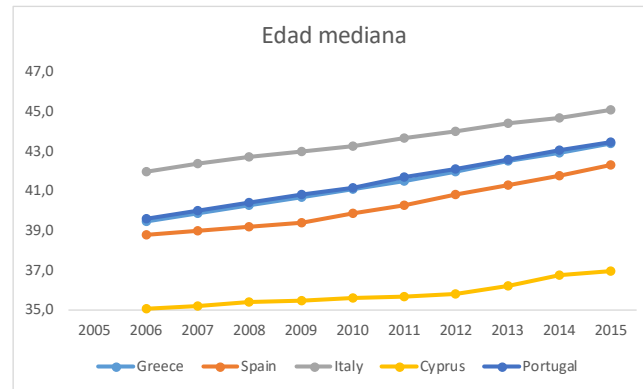

[Fuente: Eurostat, 2016]

Al comparar los cinco países, encontramos diferentes magnitudes poblacionales⁽¹⁾.

¹ Eurostat: "El número de personas que tienen su residencia habitual en un país el 1 de enero del año respectivo. Cuando la población generalmente residente no está disponible, los países pueden informar residentes legales o registrados ", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00001>, [04112016]

Un análisis más detallado, nos proporciona información sobre la estructura de la población, a saber, su mediana de edad⁽²⁾, que muestra un grupo de países envejecidos (particularmente relevante en el caso de Italia). En 2015, la edad mediana de edad de la Unión Europea era 42,4, siendo 43,4 para Grecia, 42,3 para España, 45,1 para Italia, 37 para Chipre y 43,5 para Portugal.

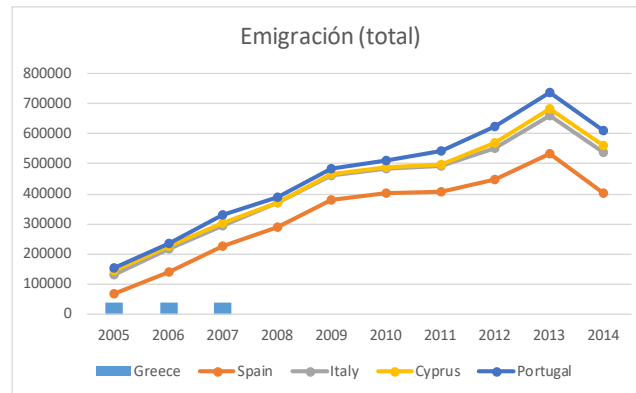

[Fuente: Eurostat, 2016]

² Eurostat: “La edad mediana de una población determinada es la edad que separa al grupo en dos mitades de igual tamaño (...)” <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00061>, [04112016Para más información, ver: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population_2005%E2%80%9315_\(years\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Median_age_of_population_2005%E2%80%9315_(years)_YB16.png), [04112016.]

2. Emigración y mercado laboral

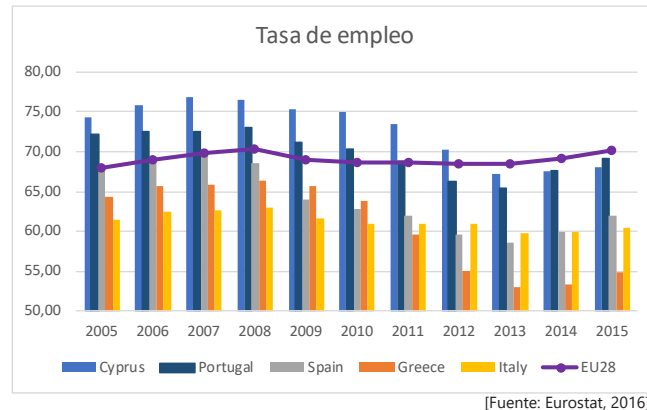
En el caso de los parámetros de edad, la incidencia de la migración y principalmente la emigración, es sin duda un factor a tener en cuenta³. Estos países han tenido y aún tienen altos niveles de emigración, niveles al alza en todos ellos durante el período de crisis. El pico se alcanzó en 2013 comenzando a recuperarse paulatinamente a partir de 2014. En los últimos cinco años de la crisis (2010-2014), 2.191.752 ciudadanos abandonaron España para trabajar en el extranjero; 529.511 salieron de Italia; 76.674 Chipre y 223.974 Portugal (no hay cifras disponibles para Grecia).

[Fuente: Eurostat, 2016]

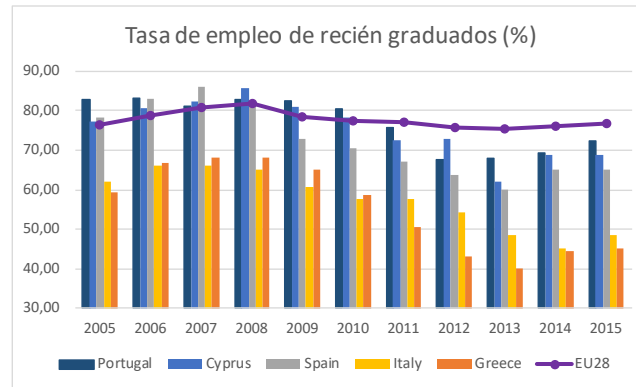
³ Eurostat: "Número total de emigrantes a largo plazo que abandonaron el país declarante durante el año de referencia", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00177>, [04112016].

En cuanto al mercado laboral, podemos ver que la tasa de empleo⁽⁴⁾ en los cinco países muestra la incidencia de la crisis en la población trabajadora. Entre 2005 y 2015, los cinco países tuvieron su tasa de empleo máxima en 2008, tasa que ha disminuido desde 2009 en adelante. Desde 2013 (el año con cifras más bajas), la tasa de empleo tiende a aumentar nuevamente en los cinco países, así como en la UE28.

⁴ Eurostat: "La tasa de empleo se calcula dividiendo el número de personas en situación de empleo de 20 a 64 años entre la población total del mismo grupo de edad. El indicador se basa en la Encuesta de la fuerza de trabajo de la UE. La encuesta abarca a toda la población que vive en hogares privados y excluye a los hogares colectivos, como pensiones, residencias y hospitales. La población empleada consiste en aquellas personas que durante la semana de referencia trabajaron por un salario o por una ganancia de al menos una hora, o no estaban trabajando porque tenían trabajos de los cuales estaban ausentes temporalmente". <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec410>, [04112016]

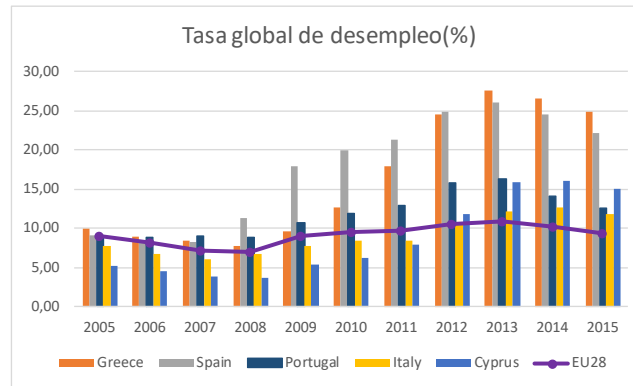
En cuanto a las tasas de empleo de los recién graduados⁽⁵⁾, también podemos observar que el máximo se produce en 2008 y que la variación de tasas es similar en todos los países de la región mediterránea, con tasas de empleo significativamente más bajas en el caso de Italia y Grecia, mientras que Portugal y Chipre muestran las tasas de empleo más altas del grupo y las más similares a las cifras medias de EU28. Para el año 2015, el 76,9% de los graduados recientes de EU28 estaban empleados mientras que en estos países los porcentajes de graduados recientes empleados fueron del 72,2% para Portugal, del 68,8% para Chipre, del 65,2% para España, del 48,5% para Italia y del 45,2% para Grecia.

[Fuente: Eurostat, 2016]

⁵ Eurostat: "El indicador" tasas de empleo de recién graduados "presenta las tasas de empleo de las personas de 20 a 34 años cumpliendo las siguientes condiciones: primero, ser empleado de acuerdo con la definición de la OIT, segundo, haber cursado al menos la educación secundaria superior (CINE 3)) como el nivel más alto de educación, tercero, no haber recibido ninguna educación o capacitación en las cuatro semanas anteriores a la encuesta y cuatro, haber completado con éxito su más alto logro educativo 1, 2 o 3 años antes de la encuesta. El indicador se calcula a partir de los datos de la Encuesta de población activa de la UE". <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tps00053>, [04112016]

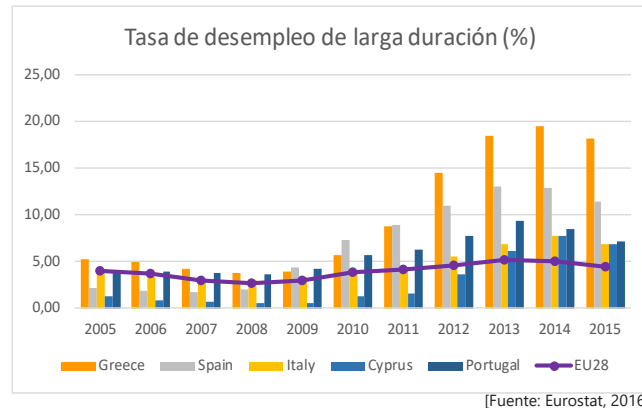
Las tasas de desempleo total⁽⁶⁾ muestran una variación que indica que Grecia y España se encuentran entre los más afectados por el desempleo, especialmente a partir de 2009. En el transcurso del año 2014, las cifras comienzan a mejorar para todo el grupo. En 2015, Grecia muestra una tasa de desempleo total del 24,9%, España del 22,1%, Chipre del 15,0%, Portugal del 12,6% e Italia del 11,9%, todos ellos muy por encima de la media de la UE-28, situada en el 9,4%. Entre 2005 y 2015, la tasa de desempleo total promedio de la UE28 nunca superó el 10,5%.

[Fuente: Eurostat, 2016]

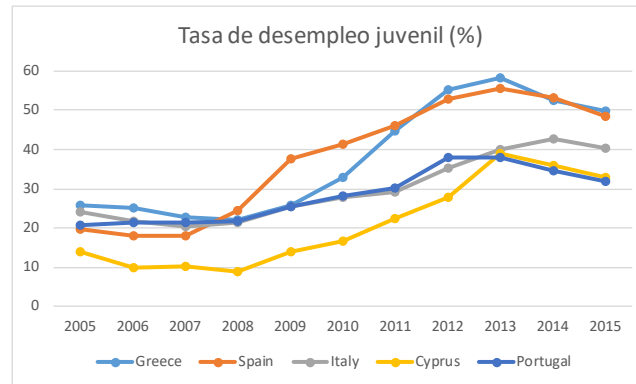
⁶ Eurostat: "Las tasas de desempleo representan a las personas desempleadas como porcentaje de la fuerza de trabajo. La fuerza de trabajo es el número total de personas empleadas y desempleadas. Las personas desempleadas comprenden personas de 15 a 74 años que: a. estaban sin trabajo durante la semana de referencia, b. estaban disponibles para empleo remunerado o por cuenta propia antes del final de las dos semanas posteriores a la semana de referencia, c. buscaban activamente trabajo, es decir, habían tomado medidas específicas en el período de cuatro semanas que termina con la semana de referencia para buscar empleo remunerado o por cuenta propia o que encontraron un trabajo dentro de un período de, como máximo, tres meses (...)", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdec450>, [04112016]

Una parte significativa de la tasa de desempleo total está integrada por desempleados de larga duración⁷. Los países con las tasas más altas de parados de larga duración son en el año 2015, Grecia (18,2%), España (11,4%) y Portugal (7,2%).

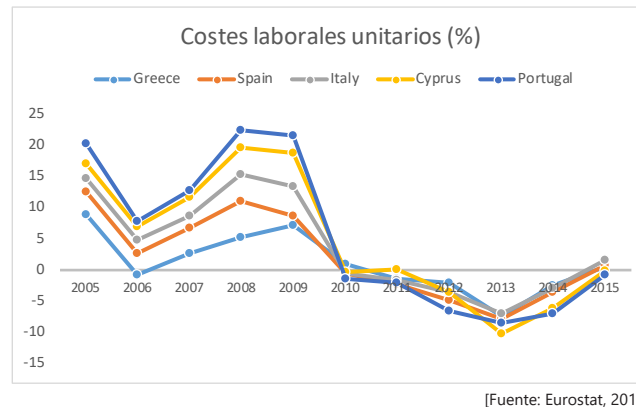
⁷ Eurostat: “La tasa de desempleo a largo plazo expresa el número de desempleados de larga duración entre 15 y 74 años como porcentaje de la población activa de la misma edad. El desempleado de larga duración (12 meses o más) comprende a personas de al menos 15 años, que no viven en hogares colectivos, que estarían sin trabajo durante las anteriores dos semanas, que estarían disponibles para comenzar a trabajar en las próximas dos semanas y que están buscando trabajo (han buscado empleo activamente en algún momento durante las últimas cuatro semanas o no están buscando trabajo porque ya han encontrado un trabajo para comenzar más adelante). La población activa total (fuerza de trabajo) es el número total de la población empleada y desempleada. La duración del desempleo se define como la duración de la búsqueda de un trabajo o como el período de tiempo desde la última vez que se realizó el trabajo (si este período es más corto que la duración de la búsqueda de un trabajo) “. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem130>, [04112016]

La tasa de desempleo juvenil (% de la población activa desempleada entre 15-24) muestra una variación similar a la de la tasa de desempleo general, ya que la mayoría de los países analizados muestran alguna mejoría después de 2013. Italia es una excepción, ya que la tasa solo comienza a mejorar en 2014.

[Fuente: Eurostat, 2018]

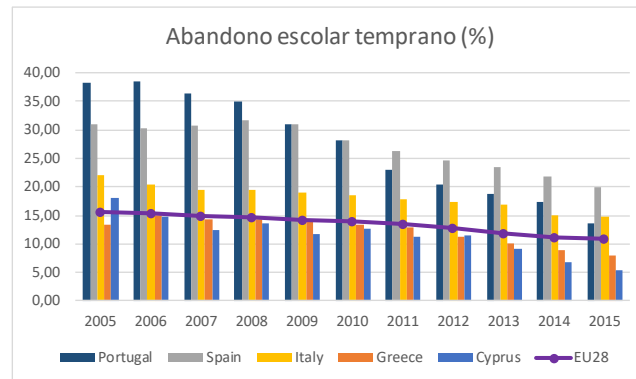
El empleo, el desempleo y el desempleo de larga duración probablemente estén todos relacionados con la reducción de los costes laborales unitarios⁽⁸⁾ durante los años de crisis más intensa, entre 2010 y 2013.

⁸ Eurostat: El costo laboral unitario (ULC) se define como la relación entre los costos laborales y la productividad laboral. NLC nominal (NULC) = $(D1 / EEM) / (B1GM / ETO)$ con D1 = Compensación de empleados, todas las industrias, precios actuales; EEM = Empleados, todas las industrias, en personas (concepto doméstico); B1GM = Producto interno bruto a precios de mercado en millones, volúmenes de cadenas de referencia año de referencia 2010; ETO = empleo total, todas las industrias, en personas (concepto doméstico); Los datos de entrada se obtienen a través de transmisiones oficiales de los datos de los países de las cuentas nacionales en el programa de transmisión de ESA 2010 " <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tesem170>, [04112016]

3. Educación e investigación

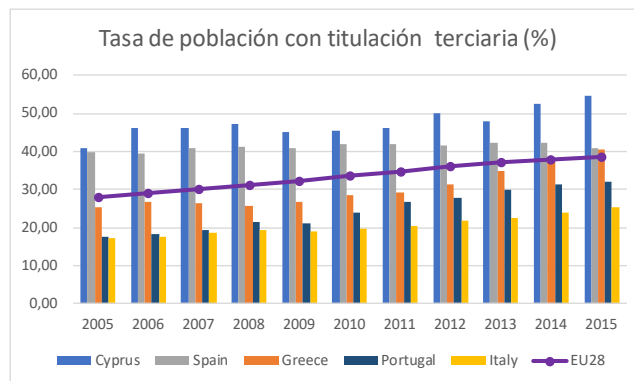
Los indicadores relacionados con la educación presentan similitudes entre todos los países, a saber, los relacionados con los objetivos de Europa 2020: sobre el abandono escolar temprano (ESL)⁹, los cinco países presentan cada vez más signos de mejora, lo que significa la disminución del porcentaje de abandono escolar prematuro. De hecho, los países analizados muestran una tendencia de mejora más evidente que la EU28 general. Para el 2015, España exhibe el 20.0% de ESL, Italia el 14.7%, Portugal el 13.7%, Grecia el 7.9% y Chipre el 5.3%, mientras que el promedio europeo se sitúa en ese año en el 11.0%.

[Fuente: Eurostat, 2016]

⁹ Eurostat: "El indicador se define como el porcentaje de la población de entre 18 y 24 años que cursó la mayoría de la educación secundaria inferior y que no recibió educación o capacitación durante las últimas cuatro semanas anteriores a la encuesta. La educación secundaria inferior se refiere a CINE (Clasificación Internacional Normalizada de Educación) 2011 nivel 0-2 para datos a partir de 2014 y CINE 1997 nivel 0-3C corto para datos hasta 2013. El indicador se basa en la Encuesta de Población Activa de la UE ", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc410>, [04112016]

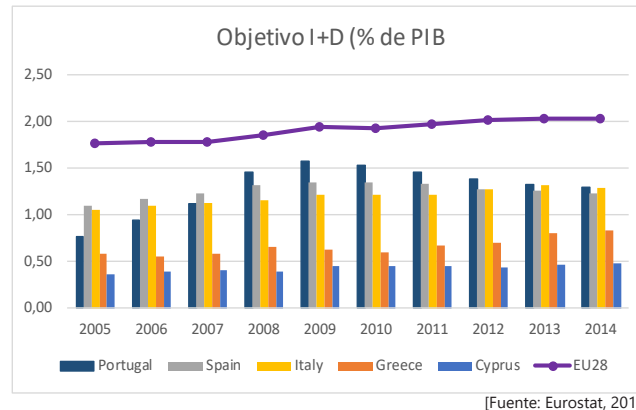
En cuanto a la educación terciaria⁽¹⁰⁾, todos los países muestran una mejoría en sus cifras, aparte del hecho de que Chipre y España ya estaban claramente por encima de la media de la UE28 y de que Grecia lo logró en 2014. En 2015, la población media de la UE28 de 30-34 años con educación terciaria era del 38.7%; en Chipre, la media era de 54.6%, en España de 40.9%, en Grecia de 40.4%, en Portugal de 31.9% y en Italia de 25.3%.

[Fuente: Eurostat, 2016]

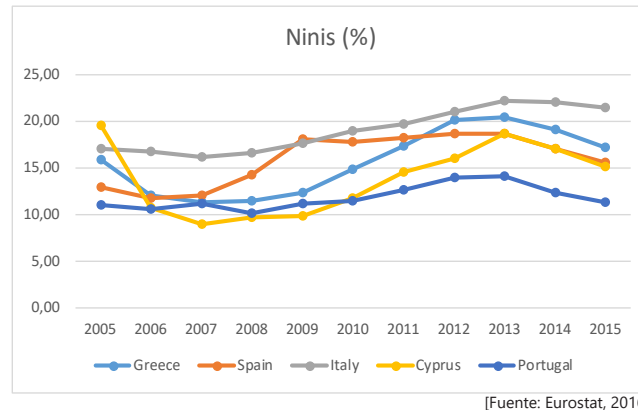
¹⁰ Eurostat: "El indicador se define como el porcentaje de la población de 30 a 34 años que ha completado con éxito estudios terciarios (por ejemplo, universidad, institución técnica superior, etc.). Este logro educativo se refiere a CINE (Clasificación Internacional Normalizada de la Educación) 2011 nivel 5-8 para datos a partir de 2014 y a CINE 1997 nivel 5-6 para datos hasta 2013. El indicador se basa en la Encuesta de Población Activa de la UE. ", <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tsdsc480>, [04112016]

El gasto en Investigación y Desarrollo (I+D)⁽¹¹⁾, sin embargo, muestra que los países permanecen de algún modo distantes de las cifras de gasto medio de la UE28 y la referencia de la Estrategia Europa 2020 (gasto del 3% del PIB en I+D). Portugal (que es el país más cercano al 3% y a la media europea) se acercó en 2009. Pero en 2014 los porcentajes del PIB varían entre el mínimo de 0,48% (Chipre) y el máximo de 1,29% (Italia y Portugal), mientras que el porcentaje EU28 es 2,03%. La inversión en I+D va de la mano del logro de educación terciaria de cada país, que, como se muestra, ha ido creciendo de manera constante tanto en la UE28 como en cada uno de los países analizados.

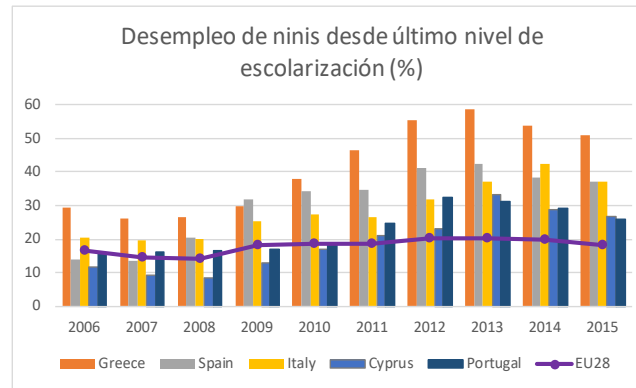
¹¹ Eurostat: "El indicador proporcionado es GERD (Gross domestic expenditure on R&D) como porcentaje del PIB. "La investigación y el desarrollo experimental (I + D) comprenden trabajos creativos realizados de manera sistemática para aumentar el acervo de conocimientos, incluido el conocimiento del hombre, la cultura y la sociedad, y el uso de este conocimiento para diseñar nuevas aplicaciones" (Manual de Frascati, Edición 2002, § 63). "http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/t2020_20, [04112016]

Los efectos de la crisis antes mencionada se hacen evidentes a través de un indicador que muestra una tendencia algo irregular, la del porcentaje de ninis (NEET)⁽¹²⁾. Los ninis son jóvenes que no estudian ni trabajan. Las cifras muestran que, a pesar de haber disminuido en los últimos años (desde 2013), las cifras siguen siendo bastante altas.

¹² Eurostat: "El indicador sobre jóvenes, que no se encuentran ni en el empleo ni en educación y formación (NEET) proporciona información sobre jóvenes de 15 a 24 años que cumplen las dos condiciones siguientes: (a) no están empleados (es decir, desempleados o inactivos según la OIT) y (b) no han recibido ninguna educación o capacitación en las cuatro semanas anteriores a la encuesta. Los datos se expresan como un porcentaje de la población total en el mismo grupo de edad y sexo, excluyendo a los encuestados que no respondieron la pregunta "participación en la educación y la capacitación". Los datos provienen de la Encuesta de población activa de la Unión Europea ". http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-_DEs/tesem150, [04112016]

Desde 2009, el indicador EU28 sobre el desempleo de los NEET muestra una tendencia regular de alrededor del 18-20%. Los cinco países analizados tienen tasas de desempleo NEET por encima de la media de EU28, especialmente desde 2011.

[Fuente: Eurostat, 2016]

4. Usuarios Europass

Para el presente informe, los cinco países del grupo del Mediterráneo (MED NEC) recuperaron información de sus informes anuales finales de Europass y recabaron información específica de sus usuarios de documentos de movilidad Europass. Los datos nos ofrecen un retrato de alguna manera similar de los usuarios de los países involucrados, concurrente con el panorama de Eurostat presentado anteriormente. Sin embargo, los datos presentan algunos problemas, ya que no todos los NEC pudieron proporcionar cifras de las mismas categorías o de todos los años. Aunque Portugal, Italia y España proporcionaron información a partir de 2005, Chipre solo pudo proporcionar información a partir de 2009 y Grecia a partir de 2012. Además, no todas las variables estaban disponibles para todos los países. Los datos recopilados de bases de datos nacionales y encuestas específicas conducidas por los Centros Nacionales Europass se ofrecen a continuación:

	Años	Usuarios Europass	Respuestas encuesta
Italia	2005-2015	45085	338
Portugal	2005-2015	12535	932
España	2005-2015	80947	109
Chipre	2009-2015	1486	129
Grecia	2012-2015	2854	-

[Fuente: NEC, 2016]

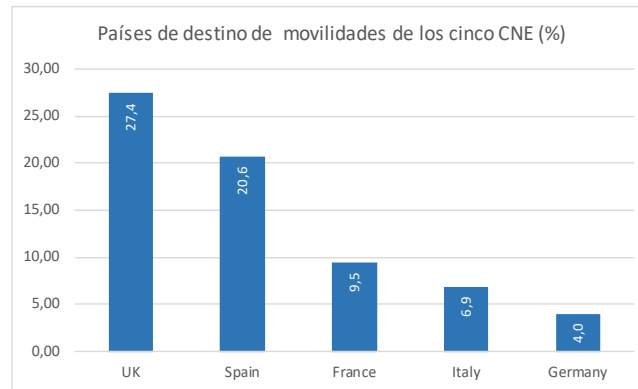
Italia (59,6%) y Portugal (56,6%) tienen la mayor cantidad de usuarias de Europass, mientras que Chipre, Grecia y España muestran lo contrario, con 57,5%, 53,6% y 53,3% de usuarios masculinos de Europass respectivamente.

País	Mujeres	Hombres
Chipre	42,5	57,5
Grecia	46,4	53,6
Italia	59,6	40,4
Portugal	56,6	43,4
España	46,7	53,3

[Fuente: NEC, 2016]

a. Países de destino

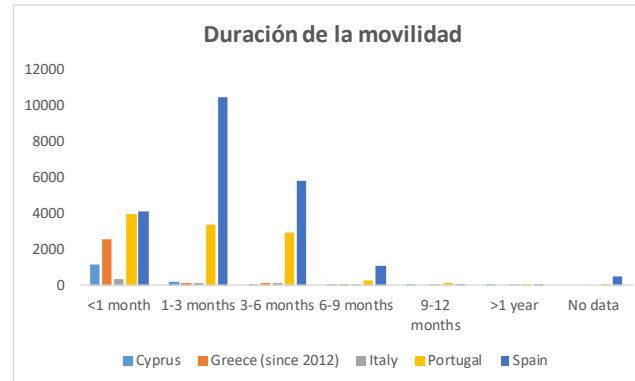
Los principales países de destino de los titulares de documentos de movilidad Europass procedentes de países del Mediterráneo (MED NEC) son Reino Unido (27,4%), España (20,6%), Francia (9,5%), Italia (6,9%) y Alemania (4,0 %). Sin embargo, España presenta un gran número de países de destino no registrados (10.387 usuarios) que, si se tomaran en consideración, probablemente conducirían a un resultado diferente.

[Fuente: NEC, 2016]

b. Duración de la movilidad

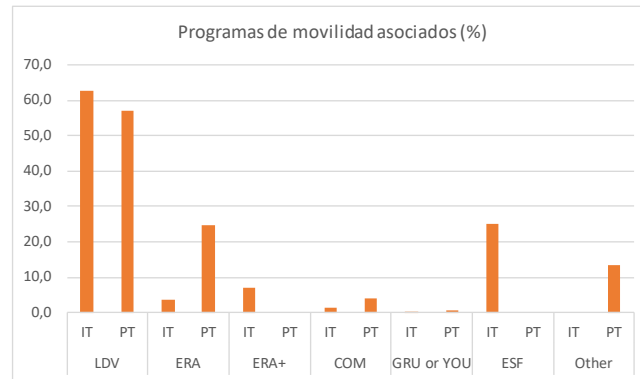
Las movilizaciones documentadas entre 2012 y 2015 a través de estos documentos de movilidad son mayoritariamente de duración inferior a tres meses, aunque Portugal y España registran cifras significativas de movilizaciones de duración entre 3 y 6 meses.

[Fuente: NEC, 2016]

c. Programas de movilidad

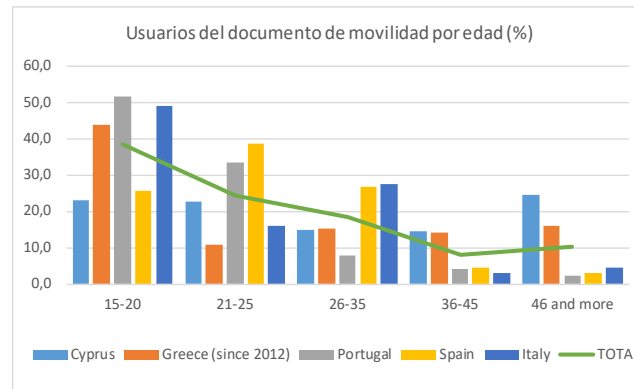
Solo dos países, Italia y Portugal, pudieron proporcionar datos sobre la relación entre los diferentes programas de movilidad y la duración de esas movildades. Los datos recopilados muestran que Leonardo da Vinci y Erasmus (principalmente durante el Programa de Aprendizaje Permanente o asociado con él) fueron los programas de movilidad más populares en estos países, como se presenta en la siguiente tabla:

[Fuente: NEC, 2016]

d. Edad

Probablemente relacionada con la variable anterior, la mayoría de los usuarios de documentos de movilidad Europass en el grupo MED NEC son jóvenes de los siguientes grupos de edad: 15-20 años y 21-25 años. Sin embargo, más del 20% de los usuarios procedentes de España o Italia pertenecen al grupo de edad de 26-35 años.

[Fuente: NEC, 2016]

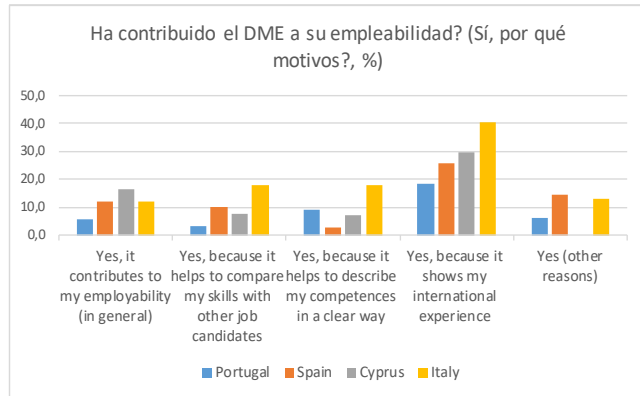
Chipre y Grecia tienen porcentajes significativos de usuarios de documentos de movilidad Europass mayores de 46 años: respectivamente, el 24,6% y el 16,1% del total de sus países. Este hecho podría estar relacionado con el período de crisis en el que se realizó la recopilación de datos. A continuación se muestran las cifras para ambos países, que muestran que la mayoría de las movilidades dentro de este grupo de edad se produjeron en 2011 (Chipre) y 2013 y 2015 (Grecia). En general, esto podría implicar un número significativo de usuarios que están en el mercado laboral, o incluso que realizan movilizaciones de investigación.

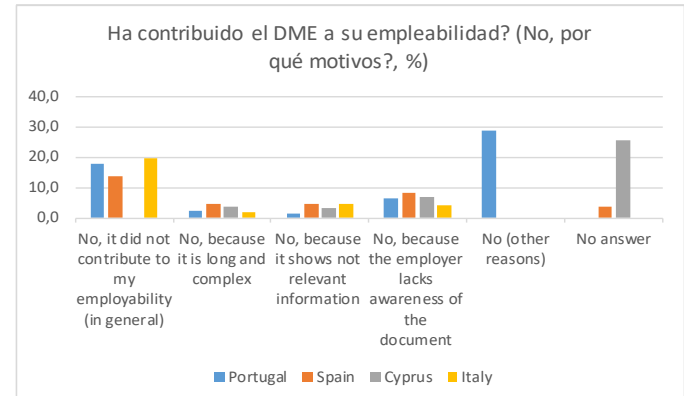
[Fuente: NEC, 2016]

5. Impacto del Documento de Movilidad en la empleabilidad

Cuando se preguntó a los entrevistados acerca de la importancia del Documento de Movilidad Europass y su impacto en la empleabilidad, el 67% de las personas que respondieron el cuestionario lo encontraron muy positivo. De este porcentaje, el 28% dijo que este documento era muy importante para encontrar un trabajo internacional y el 23% lo consideró importante también para el mercado laboral nacional. Por el contrario, un 33% de las personas respondieron que el documento no tuvo un impacto real en su empleabilidad, debido a que los empleadores desconocían el documento, lo que sin duda señala la necesidad de una mayor difusión en este sector.

[Fuente: NEC, 2016]

[Fuente: NEC, 2016]

6. Conclusiones

El Documento de Movilidad Europass parece necesitar un plan de difusión importante, que involucre no solo a los cinco países del grupo MED NEC, sino también posiblemente a otros países de la UE. Sin embargo, si consideramos los países del Mediterráneo, podemos concluir que:

- Algunos de los públicos objetivos que claramente se beneficiarían más del uso del documento pueden deducirse de los indicadores de Eurostat, incluidos los del mercado laboral.
- El plan también debería incluir a los empleadores privados y públicos, ya que este es un objetivo importante según aquellos que consideran que el documento de movilidad Europass no contribuye a su empleabilidad.
- Dicho plan de difusión debería abordar simultáneamente los objetivos de la Estrategia 2020 relacionados con la educación, la formación y el mercado de trabajo, mejorando así la contribución de Europass a dichos objetivos.

Contacts

Av. Kallipoleos 77 | POBox 20536
1679 Nicósia - Cyprus
www.kepa.gov.cy/Europass
info@kepa.mlsi.gov.cy
+357 22806000

Praça de Alvalade, Nº12
1749-070 Lisboa - Portugal
www.europass.pt
catarina.oliveira@erasmusmais.pt
+351 210 101 966

41 Ethnikis Antistaseos Av., Nea Ionia
14234 Athens - Greece
www.europass.eoppep.gr
europass@eoppep.gr
+30 210 2709184, 210 2709180, 210 2709000

Via Fornovo 8
00192 Roma - ITALIA
www.anpal.gov.it/europa/europass
europass-INFO@anpal.gov.it
+ 39 800.00.00.39

Calle General Oraa, 55
28006 Madrid - Spain
www.sepie.es/iniciativas/europass/index.html
europass@sepie.es
+34 915 506 768

www.europass.cedefop.europa.eu